

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok:

Kiadóhivatal: 8-58

Szerkesztőség: 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár beföldön

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár

Megjelenik

minden nap, hétfőn és
ünnep utáni napokon is

XXXI. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1930. JANUAR 9.

CSÜTÖRTÖK

8. SZÁM

A királyné születésnapja

Abban a tényben, hogy Öfelsége Mária királyné születésnapja pravoszláv karácsony harmadik napjára esik, a legnagyobb költőnek és rendezőnek: a véletlennek művésziesen mély

Öfelsége Mária királyné

vész csodatevő ujjával és az érző ember szerető szimbolikája nyilvánul meg. Karácsony a béke, a szeretet és a jószág szuggesztív emlékműve, Mária királyné pedig a béke, a szeretet és a jószág legfőbb megismerője ebben az országban. Mintha születésnapjának, a karácsonynak szelidséggel teli varázsa formálta volna lényét olyanná, amilyen: fenköltté és mindenekfelett jószágossá.

Felséges férjének ideális munkatársa, jó anya és országának igazi védőasszonya a királyné, aki az uralkodónői hivatás nehézségénél a műveltségével játszik. Mária királyné valódi művésze nehéz hivatásának, aki nem tekint a ködbevesző exkluzivitás szimbólumának a királynői hermelinepalástot, hanem magasintenzitású szeretettel borítja azt a szegényekre, a nyomorultakra és az elesettekre, azokra, akik az élet számtalan nehézsége kereké gázolt végig.

Egész szívvel és magas hőfokra hevülő lelkesedéssel ünnepli Jugoszlávia népe a királyné születésnapját, azzal az áradó entuziazmussal, amelyet csak a spontán nagy szeretet és a rajongó tisztelet tud kivívogatni a néplélekben. Mária királyné Öfelségére büszkeséggel tekint fel ennek az országnak minden polgára, hiszen azt az uralkodónőt látja benne, aki minden tekintetben méltó hűtves nagy királyunknak és aki a jugoszláv trón várományosának lelki és szellemi irányítása során a magas emberi és uralkodói ideálok tisztelete és szeretete felé tereli Öfelsége Petár trónörökös fogékony gyermeki érdeklődését.

A legszebb emberi erény, a jótékonyosság gyakorlása révén kerül a királyné szinte naponta közvetlen kapcsolatba népével. A beogradi nőegyletek gyermekfelruházó ünnepélyein gyakran jelenik meg Mária királyné, aki magánpénztárát is szívesen nyitja meg, amikor az elharapózó nyomor enyhítéséről és az inszégajtolta könnyek felszárításáról van szó. Szíves, közvetlen és egyszerű, mint a legtöbb igazi nagy ember, van érzéke a szociális problémák és van szíve a szerencsétlenek iránt. Karácsony első napján a beogradi poliklinikai iskola negyven szegénysorsu tanulójának

ajándékozott téli ruhaneműket a Felséges Asszony, aki egyébként is rendszeresen részt vesz a nőegyletek és egyéb humanitárius intézmények áldásos munkájában.

Jugoszlávia népe szeretetet és rendíthetetlen bizalmat küld királynőjének születésnapjára ajándékkal.

(—)

Loucheur közvetítő javaslatot dolgozott ki a keleti jóvátétel kérdésében

Az olasz delegátusok is a kompromisszum mellett foglaltak állást — A jövő héten sem ér véget a hágai konferencia

Hágából jelentik: A hágai konferencia szerdán nem tartott hivatalos ülést. A nap folyamán csak a jogi szakértők bizottsága folytatta tanácskozásait. Az egyes delegátusok a szabadnapot újabb bizalmas tanácskozásokra használták fel.

A szankciók kérdésében megígért francia memorandumtervezet a késő éjszakai órákban megküldik a német delegációnak. A francia memorandumtervezet került a »szankció« kifejezést és a versaillesi békeszerződés 403. szakaszából indul ki, amely a békeszerződés teljesítésének jogi módozatait tárgyalja. A francia memorandumtervezet a többi delegáció is megkapja, de a memorandum nem kerül hivatalosan tárgyalásra addig, amíg valamennyi delegátus nem nyilvánította véleményét.

Hágában szerdán délelőtt az a hír terjedt el, hogy a konferencia elhúzódása miatt néhány napra Curtius német külügyminiszter is elutazik Hágából. Curtius egy-két napra Genfbe megy, ahol tárgyalásokat akar folytatni a népszövetségi tanácsülés alkalmából Zalesky lengyel külügyminiszterrel.

Az általános idegesség és bizonytalanság egyre jobban fokozódik. Szerdán délelőtt a német delegáció körében volt nagy izgalom, amit a francia delegáció egyik nyilatkozata idézett elő. A francia nyilatkozat szerint Tardieu miniszterelnök a Jaspár-bizottság keddi ülésén éles szemrehányást tett a német delegációnak és amidőn Moldenhauer német pénzügyminiszter védelmére kelt a német álláspontnak, Tardieu azt válaszolta, hogy a németek korok magatartásukkal felborítják az egész Young-egyezményt.

— A németek nem követelhetik a szövetséges hatalmaktól — mondotta Tardieu — hogy egyszerűsítésként lemondjanak minden garanciáról és ne kívánjanak olyan biztosítékokat, amelyek a jelenlegi német kormány után következő kormányokat is kötik.

A francia delegáció nyilatkozata, amely félhivatalos Havas-kommuniké formájában került napvilágra, a német delegáció körében igen kellemetlen meglepetést okozott.

A németek egyik bizalmi embere a déli órákban felkoreste a francia delegációt és megérdekte, hogyan került nyilvánosságra a Havas-kommuniké. Tardieu azt válaszolta, hogy

nem volt tudomása a kommuniké közzétételéről és a maga részéről nagyon sajnálná, ha a kommuniké tartalma téves értelmezésre adna okot.

Távol áll tőle az a szándék, hogy megsértse a német delegátusokat.

Az olasz delegáció körében a szankciók kérdésében az az álláspont alakult ki, hogy az olaszoknak éppúgy nem áll érdekükben a szankciók megállapítása, mint az angoloknak. Az ellen az olaszok máris tiltakoznak, hogy a franciák ebben a kérdésben különleges jogokat biztosítsanak maguknak.

Az angol felfogásra jellemző egy bon mot, amely állítólag Snowdenről származik. Snowden eszerint a következőket mondotta volna:

— **Miért ne adjuk meg a franciáknak ezt a szankciós jótékonyt, ha olyan nagyon tetszik nekik a dolog? Hiszen a szankciók alkalmazására ugysem kerülhet soha sor.**

A szerda délelőtti bizalmas tárgyalások során egyébként a moratórium és a negatív zálogjog kérdéseiről tárgyaltak. Ebben a kérdésben a végleges javaslatok csütörtökön délután kerülnek a Jaspár-bizottság plénuma elé. Ugyancsak csütörtökön ül össze újból a Loucheur-bizottság, hogy folytassa tárgyalását a bolgár jóvátételről. Ezt a bizottsági ülést is zárt ajtók mögött tartják és azon csak a delegációk tagjai vehetnek részt. Hír szerint csütörtök délután a német jóvátételekkel foglalkozó Loucheur-bizottság plenáris

ülést tart, amely természetesen nyilvános lesz. Ilyen körülmények között a magyar kérdés tárgyalása péntekre marad.

Francia forrásból szerdán délelőtt az a hír terjedt el, hogy Loucheur a nagyhatalmak delegátusaival folytatott tárgyalások alapján közvetítő javaslatot dolgozott ki, amelyet szerdán este vagy holnap reggel fog a kisantant államok delegátusainak és velük egyidejűleg a magyar delegációnak átnyújtani. A javaslat maga Loucheur, a bizottság elnöke dolgozta ki és az többféle megoldási módot tartalmaz. A Hágában szárnyrakelt hírek szerint az olasz delegátusok is kompromisszumos tervet dolgoztak ki, amelynek lényege az, hogy a keleti államok létesítsenek közös alapot, amelybe mindenki befizeti a maga tartozását és mindenki megkapja ebből az alpból jogos követelésének kielégítését. Az olasz kormány állítólag hajlandó lemondani a kisantant államai által Olaszországnak fizetendő jóvátételekről, illetve azokról a fizetésekről, amelyeket a hágai megállapítások alapján Olaszországnak juttatának. Ezeket az összegeket, amennyiben Anglia és Franciaország hasonló magatartást követ, olyan alap létesítésére fordítaná Olaszország, amelyből az elköszött földbirtokok és fizetendő lárpótlások kifizetését nyernének. Ezzel tehát megoldást nyerne a román-magyar optánsper is. A kulisszák mögött ebben az irányban folynak most a tárgyalások.

A magyar kérdésben kedden történt meg az első hivatalos találkozás Csehszlovákia és Magyarország között. Walfo magyar külügyminiszter felkereste a csehszlovák delegációt és Beneszel, valamint Ossudskl kóvettel körülbelül egy óra hosszat tanácskozott. A tanácskozás tárgya a két fél fellegása volt a földreform- és az optánskérdésben. A csehszlovák álláspont annak a körülbelül három ezer magyar állampolgárnak kártalanítása ügyében, akik a csehszlovák kormány által szemben anyagi követeléseket támasztottak, a kiszívárgott hírek szerint nem olyan intranzigens, mint Románia álláspontja.

A Matin jelentése szerint Franciaország, Anglia és Olaszország megbízottjai kedden a magyar kérdéssel tárgyaltak. Az egyes államok álláspontja annyira eltér egymástól, hogy nem valószínű, hogy megegyezést sikerül létrehozni. Legjobb bizonyítéka ennek az, hogy máris olyan formula kidolgozásán fáradoznak, amely fenntartaná ugyan a hitelező államok jogait és Magyarország követeléseit, de amellyel lehetővé tenné a kisantantnak, hogy mégis aláírja a hágai értekezlet jegyzőkönyvét.

A Volonte szerint

ha gróf Bethlen továbbra is fenntartja makacs álláspontját, nagy viharok várhatók.

A szövetségesek ebben az esetben Magyarországot határozott gazdasági megtorló intézkedésekkel fenyegetnék meg. Ezeket a gazdasági szankciókat állítólag már meg is szövegezték egy okmányban.

Mint Párisból jelentik, a francia sajtó optimizmusa szerdára eloszlott. Kedden még valamennyi lap azt írta, hogy a hágai konferencia normális lefolyású lesz és a felmerült akadályokat könnyen kiküszöbölik. Amikor azonban kiderült, hogy sem a németek, sem a magyarok nem hajlandók a szövetségesek minden követelését teljesíteni,

nyugtalanúság vett erőt a francia sajtón.

Az Echo de Paris és a Figaro rendkívül éles kirohánásokat intéznek Németország ellen.

Tardieu miniszterelnök optimizmusa is eltűnt. Ma már egészen bizonyos, hogy a francia miniszterelnök akinek január 13-ára Párisba kell utaznia, a kamara új ülésszakának megnyitása után, de legkésőbb január 15-ikén kénytelen lesz visszatérni Hágába. Briand kül-

ügyminiszter programját szintén felborították a legújabb események. Briand már pénteken elhagyta Hágát, mert jelen akar lenni a népszövetségi tanácsnak jövő hétfőn kezdődő genfi ülésén. Minden jel arra mutat, hogy Briand csak a tanács megnyitóján fog részt venni és jövő kedden visszatér Hágába. A *Matin* szerint most már egészen bizonyos, hogy

a hágal konferencia a jövő héten sem ér véget.

Ami a keleti jóvátételt illeti, a *Matin* azt hiszi, hogy a probléma a második hágal konferencián nem kerül megoldásra. Az érdeklődő államok mindegyike a másikéval szembe fordított ellenkező állásponton van és teljesen lehetetlen, hogy a rengeteg különböző vélemény közös alapra hozzák. A hágal delegátusok körében ma már senki sem reménykedik abban, hogy végül mégis csak kompromisszum jön létre.

Mint Prágából jelentik, a *Narodni Politika* ezt írja: Bethlen miniszterelnök a magyar delegáció tagjaival együtt lázas erőfeszítéseket tett, hogy még a közvetlen tárgyalások megkezdése előtt a francia, belga és angol delegációt meggyőzze arról, hogy Ma-

gyarország az 1943. évet kötelezettségei utolsó évének tekinti és végül, hogy a csehszlovákiai, romániai és jugoszláviai földreform nem a hágal tárgyalások körébe tartozik. Ezért Bethlen meglátogatta a francia miniszterelnököt. A tanácskozás eredménye ismeretlen, de bizonyára kellemetlen lehetett Bethlen szempontjából, minthogy a magyar miniszterelnök igen brüszk módon utasította vissza az újságírók érdeklődését.

Loucheur, a francia delegáció pénzügyi szakértője azt az álláspontot védi, — írja a *Narodni Politika* — hogy Magyarországot kényszeríteni lehet kötelezettségeinek teljesítésére az 1943. éven túl is. Erről az évről, mint határidőről, Loucheur szerint a magyarokkal senki sem tárgyalt és ezért a magyarok felfogása sem a nyugati államok, sem a kisanant számára mervadónem lehet. Az olasz álláspont is teljesen megváltozott a magyarok dolgában. A lap azzal végzi jelentését, hogy ha a magyarok nem engednek, aláírásukat nem fogják szükségesnek tekinteni és a magyar jóvátétel kérdését újból a jóvátételi bizottság elé utalják, ennek minden következményével.

Főbelötte magát a vukovári kocsiyar vezérigazgatója Felesége halála miatt lett öngyilkos Coufali Rudolf

Vukovárról jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt kedden a hajnali órákban Vukováron. *Coufali Rudolf* az első szerémségi kocsiyar vezérigazgatója főbelötte magát és rövid szenvedés után meghalt.

A tragédiát a vezérigazgató szobalánya fedezte fel, aki reggel nyolc óra körül szokás szerint bekopogtatott Coufali hálószobájába, hogy felkeltse a vezérigazgatót. Amikor többszöri kopogtatásra sem kapott választ, a szobalány rosszat sejtve benyitott a szobába, ahol az ágyon nagy vértócsában holtan találta a negyvennyolc éves vezérigazgatót.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy Coufali hajnali három óra körül halántékán lötte magát, a golyó azonban megakadt a halántékcsontban és így a szerencsétlen ember az öngyilkosság elkövetése után

még órákig élt és formálisan elvérzett, mialatt borzalmasan szenvedhetett.

A vezérigazgató felesége egy évvel ezelőtt halt meg és a jó anyagi helyzetben levő élevidéki ember ettől az időtől kezdve buskmorrá vált és alig tartotta fenn az érintkezést régi társaságával. A hálószobában négy tintával írt és lepecsételt búcsulevelet találtak, amelyek közül egyet a gyár igazgatójához, egyet fiához, kettőt pedig rokonaihoz intézett az életunt vezérigazgató. A hatóságok intézkedése folytán csak esztörtökön kézbesítik ki a címzeteknek a leveleket, így azoknak tartalma eddig nem került nyilvánosságra. Minden jel arra mutat, hogy Coufali, akinek anyagi gondjai nem voltak, felesége elveszése miatt dobta el magát az életet.

Megtörtént az olasz trónörökös esküvője Az esküvő előtt a belga királyi pár meglátogatta a pápát

Róma, január 8.

Az örökváros örömmámorban uszik, egyik ünnepe a másikat éri és Róma lakossága reggeltől estig az uccán van, hogy lássa a fejedelmi vendégek felvonulását. A Quirinál környékén a nap minden óráiban nagy tömegek várakoznak Várják, hogy valamelyik uralkodó, vagy esetleg maga az ifjú pár valahová indulva, vagy valahonnan visszatérve a szemük elé kerül.

Az olasz főváros egészen a trónörökös esküvőjének hatása alatt áll. Az esküvő előkészületei lázas izgalommal folynak. Vasárnap még egész sereg külföldi vendég érkezett Rómába, közöttük több fejedelmi előkelőség, akik különvontan jöttek. Vasárnap érkezett a belga uralkodócsalád is. A belga királyi család érkezése rendkívül ünnepélyes külsőségek között folyt le. A genovai herceg Civita Vecchiára a királyi vendégek elébe utazott, a trónörökös pedig Trastevere állomáson szállt fel a királyi vonatra, hogy együtt fogya meg az utat a királyi családdal a főpályaudvarig, ahol az uralkodócsalád valamennyi tagja várta a belga királyi családát. A találkozás rendkívül szíves volt. A nyitott udvari fogatok előtt karabinerek haladtak, kétoldalt pedig vértések lovagoltak. A menet végigvonult a pompásan fellehorgozott uccákon és tereken, az Esedra térig, ahol Róma kormányzója üdvözölte a vendégeket, innen a Quirinálba mentek. A zenekar a Brahanconne-t és az olasz himnuszt játszotta. Az érkezőket a Quirinálban Boris bolgár király, Johanna és Mária hercegnő és több Rómába érkezett külföldi herceg, a miniszterelnök és a kormány tagjai várták. Vasárnap érkezett meg Boris bolgár király, Rupprecht bajor királyi herceg, Emánuel volt portugál király, valamint több montenegrói és orosz herceg.

Az olasz és a belga királyi hétfőn délelőtt megjelent a külföldi előkelőségek tiszteletére rendezett vadászaton, a Campagnán. Délután az olasz királyi pár és a trónörökös a Quirinál tróntermében bődülő küldöttségeket fogadott. Sorra járultak a királyi fenségek elé a kamara és a szenátus, majd a fasiszta nagytanács küldöttségei. Este a királyi palota dísztermében udvari fogadtatás volt, amelyen a diplomáciai testület tagjai résztvettek.

A belga királyi pár a pápánál

A keddi nap első nagy eseménye a belga királyi pár látogatása volt a pápánál. A látogatás hivatalos

jellegű volt és ugyanolyan ceremóniával ment végbe, mint az olasz királyi pár december 5-iki látogatása a Vatikánba. Albert belga király Erzsébet királynéval és menyasszonylányával, Mária José hercegnővel együtt járult a pápa elé. A Szent Péter templom előtti teret katonaság zárta el. A Vatikán hejrártánál a pápai gárda állt díszőrséget, történelmi díszgyenruhájában. XI. Pius pápa rendkívül melegen fogadta a belga vendégeket, gratulált Mária José hercegnőnek házasságához és annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a házasság mindkét dinasztianak javára és mindkét nemzetnek üdvére szolgál. Az audienca végén a pápa apostoli áldásban részesítette a királyi család tagjait, akik ezután Gasparri béhoros-államtitkárt látogatták meg. A béhoros, akinek az állapota hétfő óta már annyira javult, hogy felkelhetett, teljes díszben fogadhatta a királyi vendégeket. A kora délutáni órákban Gasparri béhoros-államtitkár a pápa meghívásából viszonzta a látogatást a Quirinálban.

Kik voltak jelen?

Umberto trónörökös esküvőjén a következő koronás fők voltak jelen: A belga királyi pár, az olasz királyi pár, a bolgár király, a portugál királyi pár és a portugál anyakirályné, az aiganisztáni királyi pár, Pavle herceg, a monakói herceg, a bajor herceg és Mária Jozefa bajor hercegnő, Antoinette bajor-luxemburgi hercegnő, Daniela montenegrói herceg és Milica hercegnő, a hrabanti hercegi pár, Klementina királyi hercegnő, a yorki herceg, Flandern grófja, a Battenbergi hercegnő, a hesseni hercegi pár, Joachim György szász herceg, a két savoyai hercegnő, József Ferenc királyi herceg és Anna hercegnő, a savoyai és aostai hercegek, Albert György és Kourád bajor hercegek és még számosan.

Az olasz és belga uralkodópár kedden a két uralkodóház tagjaival és Boris bolgár királlyal együtt a Quirinál téren külön erre a célra felállított emelvényről végigment az esküvői ünnepek alkalmából rendezett népviseleti díszfelvonulást. Jellegzetes és festői viseletekben körülbelül négyezer ember vonult fel Olaszország különböző részeiből. Az uralkodó és a hercegek előtt elvonuló csoportok némelyike karakterisztikus kocsikkal vonult fel, más csoportok lovon, ismét más csoportok pedig a királyi családok előtt szülőföldjükről való dalokat és táncokat adtak elő.

A nem mindennapi népviseleti felvonulást százezrekre menő tömeg nézte végig. A menet három óra

PÜRGEN

a legjobb hashajtószer

hosszat vonult fel a Quirinál előtt és a Via Nazionale.

Az esküvő

Umberto trónörökös és Mária José belga hercegnő egyházi esküvője szerdán délelőtt tíz órakor volt a királyi palota Paulino kápolnájában. Az esküvői szertartás csendes mise keretében történt. Maffi pisai bimbosérek adta össze a fiatal párt.

Az egyházi szertartáson csak a két királyi család tagjai vettek részt, mert a kápolna szűk. A királyi palota körül délelőtt sok ezer ember tolongott, hogy lássa a násznép felvonulását.

A szertartás befejezése után az ifjú pár elhagyta a kápolnát és karonfogva jöttek ki a terebe, ahol fogadták a megjelent előkelőségek szerencsekívánatait. Ebben a tereben foglaltak helyet azok a vendégek is, akiknek a kápolnában nem jutott hely. A kápolna két ajtószánya nyitva volt és így a tereben is látni lehetett a szertartást. Bár az udvar meglehetősen nagy terjedelmű, csak elenyésző részét lehetett beengedni annak az óriási tömegnek, amely a palota körül hullámzott. Az udvar nagy részét a fasiszta szervezetek deputációi és a római milícia foglalták el.

Tizenkét óra körül az ifjú pár a Vatikánba ment, ahol XI. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta őket. Ez alkalommal a vatikáni palotát is fellehorgozták. Este Róma valamennyi középületét kivilágították.

Az esküvő emlékére emlékművet vetettek és ünnepi bélyegeket is bocsátottak ki az ifjú pár képével.

**8000 lány keres
8000 gazdag férjet**
Az önálló amerikai lányok véleménye a házasságról

Newyorkból jelentik: A newyorki Young Woman Christian Association, Amerika legnagyobb női egyesülete, amelynek több ezerre rugó klubházaiban kizárólag önálló foglalkozású lányok és kenyérkereső fiatal nők laknak, körlevelet intézett tagjaikhoz, hogy *mi életük legnagyobb ambíciója és mit várnak a jövőtől? ... Nyolcezer lány egyhangúan válaszolt: gazdag férjet.*

Ha tényleg szerelmes lennék — mondotta egy huszonegy éves szőke titkárnő, aki heti negyvenöt dollárt keres egy nagy iparvállalat irodájában — akkor férjhezmennék, még ha jövődöbelim csak kétszerannyit keresne, mint én ... De ebben az esetben nagyon szerelmesnek kell lennem. A fiatal hölgy véleménye szerint *heti kilencven dollár fizetés nem valódi lényeges parti.*

— Természetes, hogy férjhez akarok menni — válaszolta egy tizennyolcéves fiatal irattáros lány, aki heti husz dollárt keres és hogy megdélhessen, az olesó klubban lakik De csak olyan férfibe leszek szerelmes, akinek pénze is van Nincs értelme az olyan házasságnak, amelynél nem lehet otthonom és gyermekem. Nem hiszem, hogy a szerelem tartós olyan otthonban, ahol karcjároskodni muszáj ...

— A munka nemesít — válaszolta egy harmincéves fiatal nő, aki életbiztosítási kötvények eladásával évi ötezer dollárt keres. De én nem akarok egész életemben dolgozni. Én már tudom, hogy a szerelem nem más, mint igen rövid ideig tartó fizikai izgalm. A házasság harmonikus barátságon alapszik. Ha olyan férjhez mennék férjhez, akinek nincs pénze, vagy nem tud elég jövedelmet biztosítani számunkra, előbb-utóbb ugyanis otthagynám. És inkább előbb, mint utóbb ...

A legszegényebb és a legkevésbé kereső lányok is egyhangulag gazdag férj mellett szavaztak. Minden centet amit félre tudok tenni, ruhára költöm — mondotta egy huszonhárom éves kettős könyvelőnő, aki heti harmincöt dollárt keres — és ugyanígy cselekszik mindegyik barátom, akit csak ismerek, hogy gazdag férjet tudjunk szerezni magunknak ... Minden törekvésünk arra irányul, hogy helyzetünket megjavítsuk a házassággal.

**Legjobb hirdetési orgánom
a „BACSMEGYEI NAPLO”**

A járványkórház közelében lesz az új szubotikai köztemető

A legközelebbi városi közgyűlés tárgyalja a temető létesítésének ügyét

A szubotikai városi tanács, mint jelentették, azzal a tervvel foglalkozik, hogy

a legközelebbi jövőben nagy köztemetőt létesítsen Szubotikán.

A tervet a képviselőtagok és a lakosság egyaránt rokonszenvvel fogadták, mert remélik, hogy ezen a módon kiküszöböljék azokat az ellentéteket, amelyek a temetkezési vállalatok és egy kedvezményezett vállalat között merültek fel.

A Napló munkatársa érdeklődött az ügy állásáról a városi képviselőtestület egyik tagjától, aki lelkes híve a köztemető építés tervének és aki a következőket mondotta:

— A köztemető létesítésének kérdése nem új keletű. Már a világháború előtt foglalkoztak ezzel a tervvel, de nem valósították meg, mert a mostani temetők eddig megfeleltek a követelményeknek. Ma, amikor a halálozások száma évi két-háromezer között mozog, egy temető — mert főleg a Bajai-úti temetőről van szó — nem elég a halottak befogadására. A Bajai-úti temetőt már nem lehet tovább bővíteni és így csak néhány évig fel lehet még rendeltetésének

A köztemető a járványkórház környékén lesz, ahol megfelelő terület áll rendelkezésre.

A köztemető létesítése azért is fontos, mert az a vá-

ros tulajdona lesz és így ide minden vállalkozó temethet. A köztemető felekezetek szerint külön temetőkre lesz felosztva. A családi sírboltok felnyitása a jövőben nem az egyházi, hanem a városi közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik, úgy mint Zagrebban és általában a zagrebi Mirogoj temető mintájára rendeznék be a szubotikai köztemetőt. Ha az új temető készen lesz, a temetkezést az összes többi temetőben beszüntetik és a jelenlegi temetőket huszonöt-harminc év múlva felszűntik. A köztemetőben halottasházat építenének, ahol bárki felvatalozhatná a maga halottját.

Informátorunk kijelentette még, hogy a köztemető létesítésének kérdése aktuálisná vált

és már folynak az előkészületek a szabályrendelet elkészítésére. Nemrégben Osztojics Szelmir polgármester és Petrovics Koszta városi főmérnök személyesen meg is tekintették a járványkórház körüli térséget, ahol a köztemetőt tervezik és bizonyosra veszik, hogy az így a legközelebbi városi közgyűlés előkerül.

Várospolitikai körökben nagy érdeklődéssel várják a képviselőtestület állásfoglalását ebben a kérdésben.

Közvetlen kapcsolatokat teremtenek a bánáság északi és déli részének ipari és kereskedelmi élete között

Popovics Dáka bán nyilatkozata a Dunabánáság tisztviselőviszonyairól

Noviszadról jelentik: Popovics Dáka bán hivatalának elfoglalásakor több ízben odanyilatkozott, hogy szándékában van a Dunabánáság lakosságával a sajtó útján minél közvetlenebb kapcsolatokat teremteni. E cél elérése érdekében a bán kabinetiroda mindenkor pontosan tájékoztatja a sajtó képviselőit a bán hivatalok munkájáról. Ezenkívül maga a bán is mindenkor készségesen nyilatkozik az aktuális eseményekről, hogy ezzel is elősegítse a bán hivatal és a közönség széles rétege között a közvetlen kapcsolatok kiépülését. Popovics Dáka bán naponta fogadja a küldöttségeket, kérvényezőket és mindazokat, akik a bánáság egyes vidékeiről legkülönféléű kérdésekkel fordulnak hozzá. Minthogy azonban a közvetlen kapcsolatok megteremtésére a sajtó a legalkalmasabb eszköz, mert az újság a legszélesebb néprétegekhez is eljut, Popovics Dáka bán hetenként fogadja a sajtó képviselőit is és személyesen gondoskodik arról, hogy a nagyközönség a legilletékesebb helyről nyerjen felvilágosítást a bán hivatalok működéséről és munkaprogramjáról.

A görögkeleti karácsony beköszöntése alkalmából a bán ismét fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt a következőket mondotta:

— Szívesen állok a sajtó rendelkezésére, mert véleményem szerint bizonyos mértékben kötelességem is, hogy a Dunabánáság lakosságával állandó lelki kapcsolatokat tartsak fenn, mert tudom és egészen természetesen tartom, hogy a közönség messzemenően érdeklődik a bán hivatalok munkájáról. Ahhoz, hogy az ember ilyen szent ünnepi alkalmából nyilatkozatot adjon és üdvözlőt küldjön a lakosságának, szükséges, hogy átérzeze a karácsony költői szépségét, ünnepi meleg hangulatát. Én sajnos már hónapok óta a legridegebb valóságban forgolodom. Bánáságunk sokféle fontos problémáival foglalkozom, amelyekről városok, falvak fejlődése függ és amelyek a legkülönféléű intézmények és a lakosság széles rétegeinek jólétét, fejlődését és haladását hivatják szolgálni. Bár a munkánk roppant sokféle, mégis szórakoztató. Egészen különös öröm tölt el akkor, amikor ebben a labirintusban sikerül egy-egy probléma vezérfonalát felismernünk és ezen az úton egyik-másik igen fontos problémát sikerül helyesen megoldanunk. Megelégedéssel kell megállapítanom, hogy ehhez a munkához kitűnő munkatársaim vannak, akik tudatában vannak munkájuk fontosságának és mindenkor arra törekcsenek, hogy együttműködésük folytonosságát semmi se bontsa meg. Ez nem kis dolog, harmonikus együttműködést teremteni néhány száz ember között, akiknek legnagyobb része nemrégiben még nem is ismerte egymást és hogy ez sikerült, maga is bizonyítja, hogy a Dunabánáság elsőrendű tisztviselőikara van. Ez az együttműködés kihatással van munkájukra is és a lakosság minden oka meg van arra, hogy megingathatatlan hittel bízzék

munkánk eredményességében.

— A tisztviselők életfeltételei nem a legkellősebbek és az én feladatomban, hogy gondoskodom a bán tisztviselők helyzetének megjavításáról. A bán hivatal a jövő év folyamán tisztviselőlakásokat fog építeni, amivel részben megoldjuk a tisztviselők elhelyezésének kérdését. Éntesüléseim szerint maguk a tisztviselők is mozgalmat indítottak fogyasztási szövetkezet és hivatalnok-menza létesítésére. Több oldalról felmerült ugyanis az a panasz, hogy a lakosság egy része túlságosan kihasználja a tisztviselők szorult helyzetét. Általános kereskedelmi törvény az, hogy a kereslet növekedése egyenes arányban áll az árak növekedésével, de a lakosságnak tekintettel kellene lennie arra, hogy ezek a tisztviselők nem átmenetileg tartózkodnak itt, hanem itt telepednek le. Ha a jövő évben sikerül a házépítéseket és szövetkezetet megteremtünk, reméljük, hogy a tisztviselők sokkal előnyösebb helyzetbe kerülnek és jobb viszonyok között élhetnek.

— A bán hivatalok szervezési munkálatai — mint azt már több ízben alkalmam volt kijelenteni — befejeződtek. A szervezet, ezt be kell ismernem, még nem működik mechanikusan, ez azonban természetes akkor, amikor az egész szervezet még csak most alakult ki. Mindenesetre őrüdi munka volt ez a szervezetet két hónap, tehát igen rövid idő alatt kiépíteni és most a legjobb úton vagyunk, hogy, amennyire a közigazgatási szervezeten ez lehetséges, a bán hivatalok mechanikusan működhessenek. Egyelőre az a fontos, hogy általános áttekintést nyerjünk, beszeressük a szükséges adatokat és a törvények, valamint a királyi kormány rendeletei által meghatározott általános elveinket szemlélve megfogalmazzuk a működésünket. Amint a munkánk a rendes kerékvágásba jut, fennakadás nélkül oldhatjuk meg a naponta felmerülő újabb problémákat. Megelégedéssel állapíthatom meg, hogy munkámat a bánáság minden részének lakossága és a lakosság minden rétege élénk figyelemmel kíséri és segítségemre van. Minden vidékről érkeznek hozzám hazaszerető emberek és szakemberek tanácsai, amelyek saját vidékeik érdekeit tartják szem előtt és vidékeiknek megfelelő problémákat vetnek fel. Látogatóm között, akiket naponta fogadok, igen sokan vannak, akik nem egyéni kérelmekkel állnak elő, hanem tanácsot adnak arra, hogy vidékük problémáit hogyan oldjuk meg és szükségleteiket hogyan elégítsük ki. A lakossággal való ilyen — valóságos jntim együttműködés — sokkal megkönnyíti munkánkat és lehetővé teszi, hogy minél tökéletesebb megoldásokat találjunk a kulturális, gazdasági és mezőgazdasági problémák számára.

— Igyekszünk a bánáság két vidéke, északi és déli része között minél közvetlenebb kapcsolatokat teremteni. Azt tapasztalom, hogy a két rész között valószínűleg versengés folyik, ami a fejlődésre föltétlenül

előnyös. A Vajdaság most valóságban is egyesült a Sumadijával és ezt az egyesülést úgy szándékoznak tökéletesíteni, hogy ipari és kereskedelmi kapcsolatokat építsék ki. Azt akarjuk, hogy bánáságunk teljesen ellássa önmagát és az árak csereforgalma elsősorban a két rész között fejlődjön ki, hogy ilyen módon kikészítse egymást ez a két rész.

Uj alkotmányjavaslatot dolgozott ki Seipel

A volt osztrák kancellár gazdasági kamarát akar szervezni a nemzeti tanács mellé

Bécsből jelentik: Seipel volt kancellár a keresztényszocialista párt szerdai ülésén érdekes javaslatot tett az osztrák alkotmány megreformálására. A párt eredeti terve az volt, hogy a jelenlegi egykamarás nemzetgyűlés helyett a törvényhozás két kamarára oszlana: Ständeratra és Landesratra és mindegyik kamarának külön-külön joga volna törvényt alkotni.

Seipel volt kancellár javaslata ezzel szemben olyan, hogy a német birodalom törvényalkotó szervezetéhez hasonló rendszert akar meghonosítani olyképp, hogy a jelenlegi nemzeti tanács mellett legyen egy gazdasági kamara és csak a két testület egybehangzó határozata lehet törvény. Az állam szövetségi jellegének megővására azt tervezi Seipel, hogy az érdekeltektől államok a Bundesratban legfőbb vezetőikkel képviseltessék magukat, emellett azonban a Landesrat és a Ständerat is megmaradna.

Seipelnek az a terve, hogy a német Reichstag mintájára egyelőre ideiglenes gazdasági kamarát állítsanak fel a nemzeti tanács mellett s ez a testület készítsen elő majd a reformot.

Amerikai szenátor a hindu szabadságharc mellett

Javasolja, hogy az Egyesült Államok ismerjék el a független Indiát

Washingtonból jelentik: Blaine szenátor általános feltűnést keltő indítványt terjesztett be a szenátusban. Az indítvány az indiai függetlenségi mozgalommal foglalkozik és a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

»Az amerikai szenátus nem tévesztheti szem elől, hogy az Egyesült Államok szabad köztársasága szintén a függetlenségi háberuban született meg. A szenátus éppen ezért nagy szimpátiával kíséri a hindu szabadságharcát és teljes sikerét kíván függetlenségük és önállóságuk kivívásához. A szenátus felhatalmazza az Egyesült Államok elnökét, hogy az alkalmas időpontban ismerje el hivatalosan a független és szuverén Indiát.«

A méregkeverő szépasszony

Tiszazug két leggazdagabb asszonyát hatrendbeli gyilkossággal vádolják

Szolnokról jelentik: A Szolnokon tárgyalt tiszazugi bűntények egyike iránt sem volt olyan nagy érdeklődés, mint amilyen a legközelebbi napokban megtartandó tárgyalás iránt nyilvánul meg. Néhány nap múlva kezdődik meg az a tárgyalás, amely a legérdekesebb lesz valamennyi tiszazugi tárgyalás között és amelyre már most elfogyott minden jegy.

A szolnoki törvényszék tárgyalóterme, ahol a tiszazugi mérgezéseket tárgyalja a Fuchs-tanács, nagy, tágas terem. De ezen az új tárgyaláson nem lesz talpalatnyi hely a teremben. A hírlírói sajtó érdeklődése is minden eddigit felülmúl és már eddig is a hírlírók nagy metropolisaihoz igen sok jegyet kérésüri és levél érkezett Szolnokra.

A nagy érdeklődés indokoltnak látszik. Földvári Károlyné, született Dari Juliánna és Kardos Mihályné született Szendi Mária lesznek a nagy per vádlottjai: Tiszazug leggazdagabb asszonyai. Kardos Mihályné Tiszazug legszebb asszonya is.

Földváriné Dari Juliánna az anyját, férjét és szeretőjét ölte meg arzámmal. Ő az, aki anyja sírjára egy sírkövet állíttatott és ezt vésette rá:

»Szeretett szülőlének emelle lednya Dari Juliánna.«

Kardosné, Szendi Mária apját és fiát gyilkolta meg és azzal van vádolva, hogy Földvári Károlyt is el akarta tenni Dari Juliánnaval együtt láb alól

Összesen tehát hatrendbeli gyilkosságért telet mald a két asszony. Földváriné, Dari Juliánna még sohasem tett beismertő vallomást sem a csendőrség, sem a vizsgálóbíró előtt, mindig tagadott és az egyik eszéiben nem is találtak túlságosan sok arzént a hullában. Kardosné a csendőrségen beismerte bűnét, a vizsgálóbíró előtt azonban már visszavonta beismerését, de később a vizsgálóbíró előtt ismét beismerte a gyilkosságok elkövetését.

Január 17-ikén pénteken kezdik meg tárgyalni a két asszony bűnügyét.

A csantaviri cigányok Szentára hurcolták a kiütéses tifuszt

Széleskörű óvintézkedések történtek a veszedelmes járvány megakadályozására — A hatóság rendelkezéseire felgyújtották és elégették a cigánysátrakat, a szétmenekülő cigányokat pedig összefogdoszták és a járványkórházba szállították

Szentáról jelentik: Szentváros lakosságát nagy izgalomban tartja az a hír, hogy

a város szélén álló cigánypucriban kiütéses tifuszjárvány lépett fel.

A szentvárosi főorvosi hivatalban hétfőn a késo esti órákban jelentették, hogy *Dimovics* Nikola negyvennyolc éves cigány sátrában súlyos betegen fekszik. A főorvosi hivatal részéről dr. *Prekajszki* Dejan hatósági orvos azonnal kiment a beteghez, akit megvizsgált és a legnagyobb megdöbbenéssel állapította meg, hogy a szerencsétlen ember kiütéses tifuszban betegedett meg. *Dimovics* Nikolát negyven fokos lázban, eszméletlen állapotban találta, a mellén és a hasi részen lenyomásgáru vörös foltok voltak, amelyek a borzalmas betegség jellegzetes nyomai.

Dr. *Prekajszki* a beteg megvizsgálása után azonnal visszatért a városkórházba és feldekezéséről jelentést tett dr. *Borgyoski* Milivoj városi tisztii főorvosnak, aki még az éjszaka folyamán kiment a cigánypucriba és megvette a szükséges óvintézkedéseket. Ugyanakkor még az éjjel mozgósította az összes hatósági és kórházi orvosokat, akikkel megbeszélte a további teendőket, az orvosok pedig a főorvostól kapott utasítások alapján tették meg mindazokat az intézkedéseket, amelyek a veszedelmes járvány leküzdésére szolgálnak.

Egész éjjel lázas munka folyt egy a járványkórházban, mint a városi közkórházban,

az orvosok kioktatták az ápolószemélyzetet és intézkedtek, hogy a járványkórház felkészülten várja az esetleges betegeket. Ugyanakkor az éj folyamán érikkezésbe lépett a városi tisztii főorvosi hivatal a rendőrfőkapitánysággal, amelyet arra kért, hogy tegyen intézkedéseket a cigánypucri valamennyi lakójának a járványkórházba való szállítására, ahol megfigyelés alá helyezik őket.

Időközben *Dimovics* Nikolát már beszállították a járványkórházba, ahol azonnali ápolás alá vették, állapota azonban rendkívül súlyos, annak ellenére, hogy aránylag idejében megérkezett az orvosi segítség.

Dr. *Mérl* Sándor, a járványkórház orvosa a szükséges felszerelésekkel kiment a cigánypucriba, hogy a sátrakat fertőtlenítsen, a helyszíni vizsgálat során azonban helyesebbnek látta az egész pucri elpusztítását, ami meg is történt. Egy-két rendezőbb lakóház fertőtlenítése után

vaemennyi sátrat és istállószertit tákolmányt felgyújtották,

amelyek hatalmas lánggal égtek. A pucri lakói szétzaladtak, úgyhogy a rendőröknek, akiket a cigányok összeterelésére és a járványkórházba való szállítására küldtek ki, a kapott parancs végrehajtása rendkívül nagy nehézségekbe ütközött. Peggelig mindössze *hárminkettelen cigányt sikerült összelogni*, ezeket azonnal beszállították a járványkórházba, ahol orvosi megfigyelés alá veszik őket. A járványkórház orvosainak első teendője volt a beszállított cigányokat megfigyelni, ez azonban nehéz feladatnak bizonyult, mert a cigányok ellenállottak és végül is rendőri behatolást kellett igénybe venni. Azalatt, amíg a rendőrök a furdésról és a nyilatkozástól irrtó cigányokkal vaskodtak,

három cigányasszony és három férfi kitorva a kórházterem ablakán, menekülni próbált.

Már átvágták az udvart határoló magas drótkerítést is, amikor a szökést észrevették és a szökevényeket elfogták.

A rendőrök egész éjjel és kedden egész nap kuttattak a sátrakból elmenekülő cigányok után, akiknek azonban az éj leple alatt bizonyára sikerült jó messzire eljutni Szentától, mert mindeztideig újabb cigány nem került elő.

Kedden reggel az éjszaka történetéről értesült a város vezetősége is. *Nikolies* Gyuro polgármesterhelyettes elnökletével még a délelőtti folyamán rendkívüli tanácsulást tartottak, amelyen dr. *Borgyoski* Milivoj tisztii főorvos beszámolt az éjszakai eseményekről és kérte, hogy a város vezetősége is tegyen meg minden szükséges intézkedést. Bejelentette dr. *Borgyoski* Milivoj azt is, hogy a kiütéses tifuszt az eddigi megállapítások szerint

a csantaviri cigányok hurcolták be Szentára.

Néhány nappal ezelőtt ugyanis a csantaviri cigánypucriban két kiütéses tifusz megbetegedés fordult elő és ugylátszik, hogy a csantaviri cigánypucri néhány lakójának, mielőtt még fertőtlenítték volna őket, sikerült átszökniük Szentára. A jelentés meghallgatása után a városi tanács az egészségügyi törvény értelmében azonnal táviratilag értesítette a kiütéses tifusz megbetegedésről *Popovics* Dáka bánt, a dunai bánásá-

egészségügyi főnökségét, a noviszadi bakteriológiai intézet vezetőjét és a szuboticaí divízió parancsnokságát.

A város vezetősége az ülésen elhatározta, hogy a legszigorúbb óvintézkedéseket teszi a járványos betegség továbbterjedésének megakadályozására. A város lakosságához felhívással fordul és ebben bár hangsúlyozza, hogy egyelőre

aggodalomra nincsen ok,
azonban szükségesnek tartja, hogy mindenki ügyeljen

Revízió alá veszik a szuboticaí helypénztarifát

A városi tanács foglalkozik a rendelet ellen elhangzott észrevételekkel

A szuboticaí gazdasági érdekképviseletek a napokban nagyszabású megzsalat indították az új helypénztarifa revíziója érdekében. A tarifa — mint ismeretes — január elsején lépett életbe és lényegesen megdrágította a piaci helyek árát. Amikor az erre vonatkozó javaslatot megszavazták, a közgyűlési tagok közül kevesen gondoltak a tarifa gyakorlati jelentőségére, most azonban a gyakorlat beigazolta, hogy a tarifa nem alkalmazható a szuboticaí gazdasági viszonyokra és ha továbbra is érvényben maradna nagy mértékben akadályozná az ipari és kereskedelem fejlődését.

A városi tanáchoz igen sok panasz érkezett be ebben az ügyben. Legutóbb az ipartestület hozott határozati javaslatot a helypénztarifa ellen és az ülésen elhatározották, hogy a javaslatot ányujják *Osztojics* Szelimir polgármesternek és *Popovics* Dáka báznak azzal a kéréssel, hogy a tarifát teljes egészében vonják vissza.

a tisztaságra és felkér mindenkit, hogyha gyanus megbetegedést észlel, azt azonnal jelentse a városi tisztii főorvosi hivatalban. A kiütéses tifuszt különösen a ruhátetek terjesztik és ezért kell nagy gondot fordítani a tisztaságra. A betegség két-három napig, de esetleg két-három hétig is lappang s csak azután tör ki magas láz, valamint vörös kiütések kíséretében. A betegség kimenetele többnyire halálos, de ha idejében is érkezik segítség és ha a beteg sikeresül gyógyított, akkor is súlyos utóbetegségek léphetnek fel.

Kedden délelőtt a városi tisztii főorvosi hivatalban újabb gyanus megbetegedésről tettek jelentést.

Az újabb beteg *Kovács* Lajos fiatal cigánylegény, akit dr. *Prekajszki* Dejan hatósági orvos szintén megvizsgálta. Az orvos megállapította, hogy Kovácsnak közepfűltömírgygyulladása van és ezenkívül kiütéses tifuszgyanus, mire intézkedésére Kovácsot is a járványkórházba szállították. Ugy Kovácsról, mint *Dimovics* tól vért vettek és azt vizsgálat végett beküldötték a szuboticaí bakteriológiai intézetbe.

A *Napló* munkatársa megbízható helyen úgy értesült, hogy a városi tanács most tanulmányozza a tarifa ellen elhangzott észrevételeket és az eredménytől függ a tanács további magatartása ebben az ügyben. Bizonyosra vehető azonban, hogy a városi tanács a helypénztarifa revízióját fogja ajánlani a közgyűlésnek, amelyet még ebben a hónapban össze fog hívni a polgármester.

A szuboticaí ipartestület küldöttsége ezen a héten átadja a polgármesternek a vasárnapi taggyűlésen hozott memorandumot és nem lehetetlen, hogy a polgármester már ez alkalommal nyilatkozzon fog a városi tanács álláspontjáról.

Szuboticaí gazdasági körökben nagy érdeklődéssel várják a városi tanács döntését. Szükségesnek tartják azt is, hogy a városi tanács mindaddig, amíg a kérdésben nem hoz végleges határozatot, függesse fel a helypénztarifa érvényét és a régi szabályrendelet alapján szedje be a helypénzeket.

Telefonos szélhámósok megkárosítottak több oszijekí kereskedőt

A rendőrség letartóztatta a bünszövetkezet tagjait

Oszijekéről jelentik: Az oszijekí rendőrség a napokban ártalmatlanná tett egy veszedelmes bünszövetkezetet, amelynek tagjai érzékenyen megkárosítottak néhány oszijekí kereskedőt. A bünszövetkezet, amely nagyjából fiatalokból áll, eredeti módját eszelte ki a szélhámosságban. Néhány nappal ezelőtt a *Rotter*féle oszijekí nagytrafikban megszólalt a telefon, a tulajdonos vette fel a kagylót és a jelentkező, aki dr. *Batori* orvosnak mondotta magát, arra kérte a trafik tulajdonosát, hogy csomagoljon be részére *háromezer dinár értékű cigarettát és vóhányt*. Az állítólagos dr. *Batori* azt is közölte a trafikossal, hogy a cigarettákért félórán belül elküldi egyik emberét és arra kérte a tulajdonost, hogy a cigarettáért járó összegért a délután folyamán személyesen látogassa meg. *Rotter* nem gyanakodott, mert Oszijekén valóban él dr. *Batori* Ferenc orvos, akit Oszijekén mindenütt ismernek. A trafikos becsomagolta a kért cigarettá- és dohányárut, amelyért félóra múlva valóban jelentkezett egy fiatalember, aki azt mondta, hogy dr. *Batori* küldte el a csomagot. *Rotter* átadta a csomagot a fiatalembernek, de után a megbeszélte időben pedig elment dr. *Batori* lakására. Az orvos meglepődött, amikor *Rotter* közölte vele jövelele célját és kijelentette, hogy ő nem rendelkezik a jelzett cigarettamennyiséggel. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a trafikost becsapták. *Rotter* azonnal a rendőrségre sietett és bejelentette az esetet. Alig hogy felvették a trafikos feljelentését, másik két oszijekí cégől is érkezett feljelentés ismeretlen tettesek ellen, akik előkelő és jómódú oszijekí lakosok nevében az előbbihez hasonló módon árut csaltak ki. A telefonos szélhámósok egy nap alatt közel harmincezer dinár értékű áruval károsították meg az oszijekí kereskedőket.

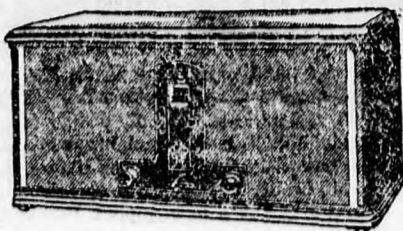
A rendőrség, hogy mielőbb a tettesek nyomára juthasson, maga is eselhez folyamodott. A bejelentett eseteket nem kövölték a nyilvánossággal és arra számítottak, hogy a társaság, amely a szélhámosságokat olkveti, nyugodtan tovább fogja folytatni üzleleit. Ez a számítás be is vált. Másnap ismét megszólalt a telefon az egyik nagykereskedő szájából, de a keres-

kedő, akit a rendőrség több más kereskedővel együtt előre értesített, elfogadta a telefonrendelést és azonnal értesítette a rendőrséget. Detektívek mentek el az üzletbe és ott várták azt a személyt, aki az áruért jelentkezni fog. Husz perc múlva megjelent az üzletben egy fiatalember, akit a detektívek azonnal lefogtak és a rendőrségre vittek. A fiatalember kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy K. Józsefnek hívják, kereskedőség és bevallotta, hogy ő követte el a szélhámosságokat. Kijelentette, hogy büntársai nincsenek. *Féltőrával későbbben azonban megszólalt a telefon Fener György prémagykereskedő üzletében és egy ismeretlen személy Vinički nagykereskedő nevében nagyobb mennyiségű szőrméru rendelt.* A detektívek itt is várták a társaság másik tagját, akit letartóztattak. Kihallgatása során elmondotta, hogy *Barbír* Ádámnak hívják, negyvenöt éves oszijekí lakos és bevallotta, hogy K. Józseffel együtt követte el a szélhámosságokat.

Elmondotta, hogy előre kiszemelték áldozataikat és előre megbeszélte terv szerint külön-külön szölgözták. Így történt, hogy mielőtt K. József már a rendőrségen állt, *Barbír* nyugodtan végezte dolgát, nem is számíttva arra, hogy társát leleplezte a rendőrség. A szélhámosság ügyében tovább folytatják a nyomozást, mert a rendőrségnek az a feltevése, hogy a társaságnak még több tagja volt.

MINDENKI TUDJA!

csak még Ön nem, hogy kedvező feltételű
részlet lefizetésre
is kaphat nálam nagyon olcsón mindennemű
rőfős árut, különösen férfi és női szöveteket.
Mindenkí snját érdekelben bevásárlása előtt
érdeklődjön áram felől
BERGERGYULA
készműauüzlete, SUBOTICA, Tereajina ulica 8.

TELEFUNKEN-RÁDIÓ

TELEFUNKEN 40 W

a berlini vilákiállítás I-es díjának nyertese 4 lámpás
árvénykelt rácsu hálózati készülék

Nincs batéria!

Nincs antenna!

Főképviselő:

ALTERNO-RELAIS

műszaki vállalat rádióosztálya NOVISZÁD, Telefon 24-14, 24-87.

Kiveszőben van a nagyvárosok alvilági társadalma A lokálok hivatásos táncosai az új bűnözővilág főhősei Párisban is kiirtották az apacsokat

Az utóbbi időben ismét nagyon sokat beszélnek a nagyvárosok alvilágáról. Bár mindenütt kiveszőfőben van a bűnözőknek ez a szervezett világa, de néhol még meglepetésszerűen felbukkanak az elmúlt idők rettegett alakjai és több kisebb-nagyobb bűnselekményt követhetnek el addig, amíg a rendőrség szét nem üt közöttük. A régi alvilági életnek nyomait ma már leginkább Newyorkban és Csikágóban, Európában legfeljebb Berlinben találjuk meg.

Modernizálódott az alvilági élet

Az alvilág fogalma nem újkeletű. Régen romantikusabb formája volt és a regényírók hosszú ideig táplálkoztak ezeknek a történetekből.

Amíg az országot romantikája élt, amíg az országban döcögtek a postakocsik, addig az alvilág emberének ott nyílt működési terük. A vasat, a sűrű erdők kuszáltsága, a vándorlegények korszakának elmuldása, az alvilágot is új eszközökre, új módszerekre és új helyre kényszerítette.

Amerika a banditák eldorádója

Az amerikai alvilág a múlt század hatvanas esztendeje óta van meg. Akkor született, amikor a déli és északi államok harcban állottak egymással. A polgárháború idején, 1863-ban Lee generális követelte, hogy Newyork és az északi államok százhuszezer embert sorozzanak fegyver alá. Ez a kényszersorozás ellentétben állott az amerikai nép szabadságérzetével és igen nagy ellenzője volt. A sorozás ellenzői aranygyűrű lovakok néven szerveztek bandákat. A külvárosokból ezek a szervezetek felgyűjtve lejték el Newyork utcáit és megostromolták a sorozóbizottságokat. Harcra került a sor a rendőrség és a csőcselék között. A csőcselék felgyújtotta az arzenált és kirabolta. Az így fegyverhez jutott tömeg bandákba verődött és még néhány év múlva is akadnak kisebb-nagyobb bandák, melyek Newyorkban és egyéb városokban raboltak és pusztítottak. Ezeknek maradványai a mai banditák. A newyorki és chicagói ganster-ek banditátságának olyan hatalma van, hogy a polgármesteri választásokra is befolyást tud gyakorolni. Ősapjuk, George Leonidas Leslie volt, aki a múlt század hetvenes éveiben alapított különböző elnevezésű rablóbandákat. Bowery, cilindres Rowdies, Roach gárda volt a neve egy-egy társaságnak, amely a vezér parancsnoksága alatt a legvakmerőbb gaztetteket követte el. Leslie eredetileg építészemérnek volt. Részt vett a polgárháborúban és ellenállhatatlan kedvet kapott a romantikus élethez. Éveken keresztül nem is sejtették, hogy az előkelő családból származó Leslie, aki előbb klubok tagja volt, műbarát, divatfi és színházi mecénás, az éjszakai órákban rablóvezér volt. A kirablásra kiszemelt bankok pontos tervrajzát megcsinálta és valóságos löpőpróbát tartott a cinkosával, mielőtt a tulajdonképpeni rablást elkövetették. Ha a banda egyik-másik tagját elfogták, a leghíresebb védőügyvédet fogadta meg és nem sajnált semmi költséget az esküdtek megvesztegetésére. Amikor a banda vezére a rendőrök gyűrűjébe került, a saját társai ölték meg revolverlövéssekkel, nehogy Leslie a rendőrség kezébe kerülhessen.

Egy millió gonosztevő

Enright, Newyork rendőrfőnöke, egy amerikai revűben kimutatta, hogy Amerikában a bűn költségvetése háromszor annyi, mint a szövetségi kormány egész költségvetése. Több mint egymillió gonosztevő él az Egyesült-Államok területén és összesen tízenhárommillió dollár kárt okoznak az államnak és magánosoknak. Egy évben átlag 12.000 amerikai állampolgárt gyilkolnak meg. A tízenkétezer gyilkosság közül öt-száz tettezt állított a rendőrség az esküdtszék elé, de ezek közül is csak száznyolcvankettőt ítélték el.

A Newyorki alvilág életére élesen világít rá a nemrégiben tárgyalt gyilkosság ügy. Mac Manust azal vádolták, hogy a múlt esztendőben meggyilkolta

Rothstein Arnoldot, a hírhedt hazárdjátékost. Amerikában a hazárdjáték tilos és Rothstein számos helyen óriási költséggel játékbankokat rendezett be. Huszmillió dollárra becsülték a vagyonát. Rothstein összeállításában állott a rablóbandákkal és igen nagy összegeket fizetett azért, hogy a játékbankot sohasem támadják meg. A rendőrség távollatára jóval kisebb összegbe kerül. Mac Manus és több társa egy éjszaka százezer dollárt nyertek Rothstein Arnoldtól. Játék közben zsetont használtak és a játék végén Rothstein vonakodott beváltani a zsetonokat, azal, hogy Manus hamisan játszottak. A Manus-banda úgy állott bosszút, hogy Rothstein elcsalták a Palace-szállodába és amikor a szálloda elé ért, eldördült egy lövés és a hazárdjátékos holtan esett össze. Megállapították, hogy Manus és társai szobákat béreltek a szállodában és a gyilkosság pillanatában Manus a szálloda erkélyén tartózkodott. Mindezek ellenére az esküdtszék felmentette őket, mert nem volt elég bizonyíték. Mióta a szeszitalom fennáll Amerikában és csempészbandák működnek, azóta a csempészek is alvilági landolókba tömörültek és roppant sok gondot okoznak a rendőrségnek.

Az alvilági élet Amerikából származott át Európába. Az európai városok alvilágának tagjai a kitarított legények sorából kerültek ki.

Bécsben a Pücher-ek alkotják az alvilágot, akik különböző politikai jelszavak alatt szervezkedtek és garázdálkodnak. Bécsben a különböző pártok fizetett

A lakosság rohamos szaporodása újabb probléma elé állítja a szociális tényezőket Számolni kell azzal, hogy husz év alatt meg fog kétszereződni Jugoszlávia lakosainak száma

A szociális problémák állandóan foglalkoztatják a kormányt. Különösen a munkanélküliség okoz kemény gondokat az illetékes köröknek és az ezzel kapcsolatos problémák, mezőgazdasági, ipari kérdések megvitatására napirenden vannak a különböző konferenciák. A Dunabánságban is igen súlyos válságot idézett elő a munkanélküliség nagy száma és — miután a Dunabánság fő gazdasági ágazata a mezőgazdaság — a földművelési problémákat is a munkanélküliség függőben levő kérdéseivel hozták kapcsolatba. Popovics Dáka — mint megírtuk — néhány nappal ezelőtt nyilatkozott a Dunabánság szociális problémáiról és kifejtette, hogy csak a többi összefüggő kérdés megoldásával egyidejűleg lehet a munkanélküliséget is kiküszöbölni, vagy legalább is a minimumra csökkenteni. Ezzel kapcsolatban egyik kiváló szakember nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és a problémát egészen új megvilágításba helyezte.

— A szociális problémák megvitatásánál — mondotta — nem lehet számításán kívül hagyni azt a más szempontokból öröndetes körülményt, hogy lakosságunk száma jelentékenyen növekedik, aminek folyamánya a kivándorlás. Dr. Koszics Mirkó egyetemi tanár, a noviszádi kereskedelmi és iparkamara főtitkára már évek óta foglalkozik ezzel a problémával és legutóbb megjelent könyvében, valamint rádiószólása alkalmával is rámutatott arra, hogy milyen irányban kell gazdasági politikánknak fejlődnie, ha a lakosság száma növekedésének esetleg katasztrofális hatásait meg akarjuk előzni. Dr. Koszics Mirkó egyetemi tanár már 1923-ban egyik cikkében kifejtette, hogy a népzsaporodás igen nagy méreteket ölt és ha ugyanolyan mértékben növekedik, mint az első hat esztendőben, akkor az ország lakosságának száma husz-huszonöt év alatt meg fog kétszereződni. Kifejtette azt is, hogy nálunk a legfőbb foglalkozási ág a mezőgazdaság, lehetetlen azonban, hogy a földművelés egyre több és több embernek nyújtson megélhetést. Egyrészt, mert

emberekkel dolgoznak egymás ellen és a szervezetek a politikai jelszavak mellett minden gazdaságra kaphatók. A párisi apacsok 1900 körül, a vilákiállítás idején lettek híresek. Ezek szintén az ucca leányaink kitarottjai voltak, akik a Montmartre és Montparnesse vidékének biztonságát veszélyeztették. Amnyira divatos volt Párisban apacsnak lenni, hogy nem is titkolták, hanem hengecetek vele. Az apacsok balszemük alatt fekete pontot tovoáltak az arcukra és büszkén hirdették, hogy apacsok.

Chlappe párisi rendőrfőnök írtotta ki Párisból az apacsromantikát. Az állandó razziák és a szigorú toloncolások szüntették meg Páris alvilágát.

A parkettáncosok alvilága

Mostanában azonban nemcsak Párisban, hanem másutt is egy újabb érdekes, de egyben veszedelmes alvilág is keletkezik. Ez a parkettáncosok alvilága. Párisban ezerszámra nyílnak tánchelyiségek, lokálok, ahol fiatal, jólöltözött, hivatásos parkettáncosok működnek, akik jól szervezett bandában vannak, megbeszélik egymással a teendőket, egymás kezére játszó és áldozatokat és pontos jelzést adnak a készülő veszélyről. Napirenden vannak a botrányok és zsarolások. Különösen a Párisba ránduló idősebb amerikai nők látogatják nagy előszeretettel a tánchelyiségeket és a parkettáncosok alvilága hívtel hálójai az idősebb nőkre és a legnagyobb botrányok közepette zsarolják, csalják és lopják őket. A párisi rendőrfőnök a hivatásos táncosok szigorú ellenőrzésével és állandó felügyeletével akar végetvetni ezeknek az állapotoknak.

Ugyanez a helyzet Berlinben is, ahol néhány esztendeje a rendőrség formális harcot vívott a Schlesischer Bahnhof közelében az alvilág embereivel. Az »Immer treu«, »Glaube, Liebe, Hoffnung« stb. szövetségek klubhelyiségeket tartottak fenn, tagsági díjakat szedtek. Mintegy hetven ilyen egyesület működött Berlinben. Egyrésztük a beteghajlamú emberek találkozóhelye volt, másik részük azonban közönséges bűnszövetkezet. A berlini rendőrség azonnal megindította az irtóháborút ellenük. Berlinben épen úgy, mint Párisban, most a táncosok között kezd kiföldni az alvilági élet.

Londonban az East tájékon a Themze partján és a dokkók körül virágzott az alvilági élet. A londoni rendőrség hosszú ideig tehetetlen volt velük szemben, amíg kiderült, hogy számos magasállású rendőrszervelet megvesztegettek. Átszervezték a rendőrséget és csakhamar sikerült is a várost megtisztítani.

A különböző nagyvárosokból szétszórt nemzetközi bandák most már Északafrika felé veszik útjukat. Kairóból, Algírból és Marokkóból érkeznek olyan hírek, hogy ott bukkannak fel az európai nagyvárosok alvilágának tagjai.

a gépekkel való mezőgazdaság nálunk is erősen fejlődésben van, másrészt, mert földművelésünk nem rentabilis és a mezőgazdaságnak egészen új meggyéken kell haladnia, hogy rentabilitását elérje. Szükséges tehát, hogy ne csak a mezőgazdaságot modernizálják, hanem magát az egész nemzetgazdaságot és arra törekedjenek, hogy az ipar minél jobban megerősödjék, mert csak az ipari termelés képes a növekvő számú lakosságot foglalkoztatni és munkával ellátni.

— A lakosság szaporodása mindenütt nagy jelentőségű, amit nem lehet egyoldalúan, nemzeti szempontból vizsgálni, hanem nemzetgazdasági szempontból is számításba kell venni. A gazdaságpolitika számára az a kérdés a legfontosabb, hogy hogyan lássák el munkával, hogyan táplálják és hogyan tartásuk felem ezt a megnövekedett számú lakosságot. Ez nem csak a mi problémánk, Európa valamennyi nemzete nyúgi ezt a terhet, bár nemzeti szempontokból kétségtelenül igen előnyös és öröndetes körülmény. Egyelőre, amíg a kérdés megoldást nem talál, a lakosság maga oldja meg a problémát, amennyire ez módjában van. A kivándorlás bizonyos mértékben ma még ellensúlyozza a szaporodást, de a kivándorlók legfőbb befogadói az Egyesült-Államok már elzárta határait a bebözőlők elől és számíthatunk arra, hogy néhány év múlva a kivándorlás is lehetetlenné válik. Az egyetlen megoldás: reorganizálni nemzetgazdaságunkat. Ezt a törekvést látjuk még azokban az államokban is, ahol erős sőt túlfellett az ipar. Németországban a lakosság száma 1882 és 1907 között 24 millióval, tehát 58 százalékkal növekedett. Ugyanez történt Franciaországban, ahol a szaporodás ugyanezen idő alatt 18 százalékot tett ki.

— A produktívot tehát növelni kell és itt függ össze a mezőgazdasági és ipari válság a szociális problémákkal. Az ipart fejlesztenünk kell, mert csak ez alkalmas arra, hogy minél több ember jusson megélhetéshöz. Exportmérlegünk azt bizonyítja, hogy

rengeteg nyersárut szállítunk külföldre, amit ezután feldolgozott állapotban nagy veszteséggel vásárolunk vissza. Az ipar fejlődésének tehát elsősorban abban az irányban kell haladnia, hogy megakadályozza a nyersanyag kivitelét. Nyersanyagainkat beföldön kell feldolgoznunk, mert ezáltal nemcsak a kereskedelmi mérlegünk javul, hanem iparunk is könnyű módon fejlődik. A hitelhelyzet ma nem olyan, hogy a gyár- ipar önállóan tudna fejlődni és terebélyesedni. Tudomásunk szerint azonban az ország területén működő kereskedelmi kamarák akciót indítottak, hogy a kormány segítségét megszerezzék a gyár- ipar fejlesztésére. A noviszi kereskedelmi és iparkamara már több ízben közbenjárt és határozott ígéretet kapott, hogy amint a mezőgazdasági problémákat sikerül megoldani, az ipari problémák megoldására kerül sor. Egészen természetes, hogy elsősorban a mezőgazdasági problémákat kell megoldani, mert ez már egy aktív termelési ágazata nemzetgazdaságunknak, míg az ipar még csak fejlődőben van. A teljes gazdasági reorganizáció azonban nagyobb zökkenők nélkül megoldható, mert nyersanyagban igen gazdag az ország. Arra ma még gondolni sem lehet, hogy a gyár- ipart tovább fejlesszük, mint amennyire ezt nyersanyag- termelésünk lehetővé teszi, de erre semmi szükség sincs, mert azáltal csak újabb túlprodukciónak állana elő. A reorganizáció folyamatban van és ezt a folyamatot elő kell segíteni, hogy elérhessük gazdasági függetlenségünket.

HIREK

— **Ófelsége a királyné születésnapjának megünneplése.** Az egész országban fényes körökben ünnepelik meg Ófelsége Mária királyné születésnapját. Ez alkalommal az országban minden felekezet templomában ünnepi istentisztelet lesz. Este a tisztí cthonokban bálakat rendeznek.

— **A román királyné Egyiptomba utazik.** Bukarestből jelentik: A lapjelentések szerint Mária özveggy királyné és leánya Ileana hercegnő februárban hosszabb tartózkodásra Egyiptomba utaznak. A román királyné és leánya egészségügyi okokból utaznak Egyiptomba.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

— **Angliában felhőszakadatok pusztítanak, Észak-Németországban kítavasodott.** Londontól jelentik: Tartós felhőszakadatok és heves viharok Anglia több részében földcsuszamlást és beomlásokat okoztak. Több helyütt a vasúti forgalom is szünetel a földcsuszamlás, vagy beomlás miatt. Hastings tengerparti város közelében egy alagút töltésének a fala beomlott és az arra haladó londoni expressz négy kocsijára zuhant. Utasokban nem esett kár. — Észak-Németországban tavasziasra fordult az idő. Hétfőn délelőtt Észak-Németországban mindenütt 12–14 fok Celsius mutatót a hőmérő. A hirtelen jött olvadás többhelyütt súlyos árvízveszedelemmel fenyeget. A hirtelen beállt olvadás egész Észtsországhban is nagy árvízveszedelmet okozott. Az ország legnagyobb folyója, a Pernel, több kilométer hosszúságban kilépett medréből és elöntötte a környező falvakat.

— **Anglia és Amerika minden templomában imádkoznak a leszerelési konferencia sikeréért.** Londontól jelentik: Január 19-ikén, a londoni tengerészeti konferencia megnyitását megelőző vasárnap Anglia és Amerika összes templomaiban könyörgő istentiszteletet fognak tartani a konferencia sikeréért. A centerburly éresek az összes anglikán egyházközösségekhez intézett leveleiben hangoztatja a konferencia nagy fontosságát, amelynek sikertelensége súlyosan visszavetné a tartós nemzetközi békekérdést folytatott munkát.

— **Kosztics Borisz sakkmeister szimultán produkciója Szomborban.** Kosztics Borisz, a világhírű jugoszláv sakkmeister, aki már hosszabb ideje Szubotícán tartózkodik, szombaton indul a senemói nagy nemzetközi mesterversenyre. Kosztics mester Szomboron keresztül utazik és a szombori sakk körnek sikerült a kiváló sakk mestert egy szimultán előadásra megnyerni. Szombaton, 11-ikén este fél kilenckor a szombori sakkör helyiségében (Hotel Szloboda) Kosztics Borisz sakk szimultán versenyt rendez, amelyre a sakk körben egész nap lehet jelentkezni.

— **Hétezer munkás sztrájkol egy belga textilgyárban.** Brüsszelből jelentik: A renaisi textilgyárban, Belgium egyik legnagyobb textilipari üzemében hérsztrájk tört ki. A gyárüzem hétezer munkása hétfőn reggel kivonult a gyárból. A munkások öt százalékos bérvajátást követelnek, amire a múlt év októberében már féligmeddig kötelező ígéretet kaptak. Ez az ígéret a gyárigazgatóság azonban csak a fondomunkásokkal szemben váltotta be, míg a szövömunkások terét nem volt hajlandó emelni. A három ezer fondomunkás még tovább folytatja a munkát, valószínű azonban, hogy ők is szimpátia-sztrájkot kezdenek.

— **Megválasztották Miss Sztaribecsejt.** Sztaribecsejéről jelentik: Szombaton este rendezték meg a Miss Sztaribecsej választást az 'Imperial' étteremben. A zsüri elnöke Markovics Vojisláv ezredes, kerületi katonai parancsnok, tagjai pedig Katyánszki Sztéván nyugalmazott főszolgabíró neje, Vujiics Veljkóné, Markovics Milica joghallgató, dr. Zelenay Miklósné, dr. Vlahovics Milos ügyvéd, Miesin alszolgabíró, dr. Krausz Oszkár orvos, dr. Galambos Ferenc ügyvéd, dr. Buzogány Mihály földbirtokos, Muzsder Dusan tanár, Goszpodinaecsi Brankó és Gyurasevics Vidó ügyvédek és Krsztanosics Marinkó tisztviselő voltak. Az eredményt éjjel 11 órakor hirdette ki Markovics ezredes a zsüri elnöke. Eszerint Miss Sztaribecsej Jakscics Mária lett Első udvarhölgyé Tihanyi Lilit, második udvarhölgyé pedig Tapolcsányi Marikát választották meg. Az eredmény kihirdetése után Jakscics Mariának, Tihanyi Lilinek és Tapolcsányi Marikának virágcsokrot nyújtottak át.

— **Dél-Ausztrália kormányzójának szárnysegéde hidroplánjával a tengerbe zuhant.** Melbourneból jelentik: Hugh Grosvenor kapitány, Dél-Ausztrália kormányzójának szárnysegéde, lord Sta'bridge egyetlen fia, az ausztráliai repülőhadserg két tisztjével a pontoski repülőiskola fölött végzett gyakorló repülés hidroplánjával a tengerbe zuhant. A gép és a három bentülő nyomtalanul eltűnt a hullámokban. Grosvenor kapitány huszonöt éves volt, ősnemesi családból származott és a legkiválóbb úrlevasnak és sportembernek imerték.

— **Bécsből a Landbund és a Heimwehr.** Bécsből jelentik: A Heimwehr vezetőségének közleménye szerint a Bruck a. d. Murban megtartott értekezleten a Landbund és a Heimwehr között fennállott ellentéteket sikerült kiküszöbölni. A megbeszélésen a stájerországi Landbund és a Heimwehr között fennállott ellentéteket vezetőségének megbízottai teljes számban vettek részt. A meggyőzés több, egyhangulag elfogadott határozat formájában történt és mindkét szervezet elvállalta, hogy sajtóját és intézményeit a meggyezésről behatóan informálja.

— **Rathenau egyik gyilkosa kiszabadult.** Berlinből jelentik: Hét és fél évi börtönbüntetés után kedd este szabadlábra került Rathenau egyik gyilkosa, Ernst Tschow. Tschowot annakidején tizenöt évi börtönrre ítélték, miután azonban a büntetés első felét kifogástalan magaviselettel töltötte ki, feltételeesen szabadon bocsátották. Tschow kedden este elhagyta a saalehállei börtönt.

— **Meghalt a rádió feltalálója.** Salzburgból jelentik: Nussbaumer Ottó mérnök, udvari tanácsos, a rádió feltalálója, ötvennégy éves korában meghalt. A múlt évi rádiójubiläum alkalmával Nussbaumert a hazai és külföldi szakkörök meleg ünnepséiben részesítették.

TÖZSDE

Zürich, jan. 8. (Zárlat.) Beograd 9.12 ötnyolcad, Páris 20.28, London 25.12 és fél, Newyork 515.82 és fél, Brüsszel 71.97 és fél, Milánó 26.98, Madrid 66.89, Amsterdám 207.85, Berlin 123.13, Bécs 72.58, Szófia 3.72, Prága 15.25 és fél, Varsó 57.75, Budapest 90.27, Bukarest 3.07.

Beograd, jan. 8. A tőzsdéforgalom szünetelt.

Budapesti sertés- és vágómarhavasár, jan. 8. Felhajtás 2060 darab sertés. Irányzat: változatlan. Árak: zsírtartás la maragái nehéz páronként 300 kilós 148—150, szedett közép zsírtartás 220—260 kilós 146—147, zsír nagyban 176—180, szalonna 3 darabos, táblás, sózott 138, négydarabos 134 fillér kilogrammonként.

Budapesti gabonátőzsde, jan. 8. (Zárlat.) Készárú- piac, irányzat: jól tartott. Buza 77 kilós tiszavideki 23.45—23.85, felsőtszai 23.10—23.35, fehérmegyei 22—22.25, pestvidéki 22.10—22.35, Buza 78 kilós tiszavideki 23.75—24.05, felsőtszai 23.50—23.55, fehérmegyei 22.25—22.45, pestvidéki 22.35—22.55, Buza 79 kilós tiszavideki 24.05—24.50, felsőtszai 23.60—23.80, fehérmegyei 22.50—22.70, pestvidéki 22.60—22.80, Buza 80 kilós tiszavideki 24.35—24.65, felsőtszai 23.65—23.85, fehérmegyei 22.60—22.80, pestvidéki 22.70—22.90, Rozs pestvidéki 14.20—14.40, másszarmazású 14.20—14.40. Árpa takarmány 14.50—16.50, sör felsőmagyarországi 19.50—21.50, Zab la 14—15, Tengeri tisztított morzsol 12.50—13. Határidőpiac, irányzat: barátságos. Buza márciusra 23.27—23.28, májusra 24.80—24.20, októberre 23.65—23.67, Rozs márciusra 15.55—15.57, októberre 16.80—16.81, Tengeri májusra 15.77—15.18, októberre 15.68—15.69 pengő. Árak 100 kilónként, budapesti fuvarparitás értendők.

Chicago terménytőzsde, jan. 8. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (127.75) 128 és fél, május (131.35) 130 háromnegyed, július (131.75) 132 háromnegyed, Tengeri március (20.625) 94 háromnegyed, május (94) 94 egynyolcad, július (96) 95 hétényolcad.

Winnipeg terménytőzsde, jan. 8. Középfolyamok: Buza május (141) 141 háromnyolcad, július (142.125) 142 háromnyolcad, október (137.875).

— **Frankl Adolf lett a magyarországi ortodox zsidó hitfelekezet új felsőházi tagja.** Budapestről jelentik: Kedden ejtették meg a választást az ortodox zsidó hitfelekezet felsőházi tagjára, amely Reich Koppel főrabbi halálával megüresedett. A választásból Frankl Adolf került ki győztesként. Kedden délután összehívott az ortodox zsidó hitközség doboccai házának dísztermében az ortodoxia önközügye és az ország összes papjainak és hitközségi elnökeinek jelenlétében átadták az új felsőházi tagnak a mandátumot. Frankl Adolf, az új felsőházi tag, ezidőszent hatven éves. Tulajdonképpen magánbankár, a múlt év októberében azonban megválasztották a budapesti ortodox zsidó hitközség rabbi helyettesévé, hogy a törvény értelmében a felsőházi tagságra jelölhető legyen.

— **Meggyilkolta feleségét és lányát s rájuk gyújtotta a házat egy francia földműves.** Párisból jelentik: Quimper környékén egy faluban újév napján leégett egy tanyaépület s a tűzben bennégett a gazda felesége is tizenhárom éves leányával együtt. Eleinte azt hitték, hogy szerencsétlenség történt, de a szemzsedek jelentkeztek a csendőrségen és emondották, hogy a tűz kitörése előtt kétbűntbeesett jászvevő és halászott a házból és azt is látták, hogy a gazda futva menekül hazulról, holott a csendőrségen azt vallotta, hogy a tűz kitörésekor nem volt odahaza. Vallatásra fogták a gazdát, aki beismerte, hogy meggyilkolta feleségét és leányát, majd rájuk gyújtotta a házat. Bevallotta azt is, hogy természetellenes vágyat érzett tizenhárom éves leányával szemben. Újév reggelén hatalmas akarta keríteni, de felesége rátámadt, ő pedig dühében balatálya agyonverte az asszonyt is és leányát is. Mikor a csendőrök a gyilkost szuronyok között végigvezették a falun, a falu népe majdnem agyonverte.

— **Rolls-Royce kocsiján negyvenmillió frankkal megrökött Franciaországból a Hatry-konzern vezetője.** Párisból jelentik: Érdekes asszony szökött meg Franciaországból, aki ellen az angol Hatry-konzern bukásával kapcsolatban adtak ki körözölevélet. Owen asszony egyszerű, orosz családból származott és négy-egy elszegényedett angol nemes felesége, akitől nagy összegért vásárolta meg nevét. Névtelen férje már évtizedek óta Indiában él. A feltűnő szépségű fiatalasszony évek óta nagy szerepet játszott az európai pénzügyi körökben, amennyiben intem kapcsolatok fűzték több ismert pénzügyi nagysághoz. Franciaország valamennyi mondán helyén odahaza volt s minden barátjának százezrekbe, sőt milliókba került. Ily módon óriási vagyont halmozott össze s csak az újrain veselt ékszerek értéke másfél millió frank volt. A démoni asszony utolsó áldozata a Hatry-konzern egyik luxemburgi főüzvevényese, Lorang bankár volt. Lorang milliókat fordított a szép asszony kívánságainak teljesítésére és ezeknek a millióknak is nagy szerep jutott a Hatry-konzern összeomlásában. Lorang bankárt magát az angol rendőrség kérsére már napokkal ezelőtt letartóztatták a Montmartre egyik mulatóhelyén. A kiadatási eljárás folyamatban van ellene és a bankárt a jövő héten valószínűleg már átszállítják Angliába. Kedden körözölevél érkezett Londonból Lorang bankár barátjára, Owen asszony ellen is, akit azonban már nem sikerült kézrekeríteni. Az asszony magánjelölt, hogy mi készi ellene és Rolls-Royce autójával átszökött a svájci határon. A francia rendőrség megállapítása szerint a démon negyven millió frankot vitt magával.

— **A rádióhallgatás rekordja.** Természetes, hogy van már távradíózási rekord is. A rekordot Mr. Josiah Washington Bottom marshaltowni lakos érte el. Mr. Bottom 82 óra hosszat megszakítás nélkül hallgatta a rádiót. Még hozzá nem hangszóróval hallgatta, ami nem túlságosan megerőltető dolog, mert közben az ember szabadon mozoghat a szobában és a legkülönbözőbb dolgokkal foglalatzkodhat. A kitartó ember fehallgatásával működött 82 órán keresztül és ez alatt az idő alatt egy pillanatra sem tette le a fejéről a hallgatót. Először végighallgatta a fontosabb amerikai állomásokat és mikor azután a stúdiók már elunták a dolgot és abbahagyták a leadást, különböző európai állomásokat fogott remek gépével. Közben természetesen étkezett, de ezalatt is füllen volt a fehallgató.

— **Szállodasztrájk fenyegeti Bécsot.** Bécsből jelentik: A város egyik legnagyobb szállodájában, a Continentalban Szilveszter óta sztrájkolnak az alkalmazottak. Az egyik asztal mellett a halban öt hatóság személy ül, eddig azonban semmi munkájuk nem akadt, mert a sztrájkoló alkalmazottak példásan viselkednek. A portaspályában Hausmann direktor ül. Ő próbálja a vendégek kívánságait teljesíteni. Felvilágosításokat ad, elveszi a kulcsokat, szétosztja a leveleket s még arra is van ideje, hogy újságíróknak három-négyzavas interjú ad. Eszerint Szilveszter óta ül a portásfülkében, naponta husz órát dolgozik. Körülbelül tíz rokona segíti a munkájában, ezek dolgoznak az irodában, a pénztárnál és a konyhában. Egy fiatal orvosnővendék a szobapincér. Az első napok nagyon nehezen múltak el, mert akkor még a hivatalnokoknak kellett a szálló minden ügyét elintézni. Most már körülbelül huszonöt új alkalmazottat vettek fel. A Heimwehr emberei védik őket. Az alkalmazottak hangszólózzák, hogy nemcsak bérkövetelésről van szó, hanem más kívánságaik vannak, szociális természetű törvényes kívánságaikat nem teljesítették. Ugy látszik sikerülni fog az általános hotelsztrájkot elhárítani.

— Huszonegy halottja van az algiri expressz katasztrófájának. Párisból jelentik: Az algiri Guelma város közelében történt hétfői borzalmas vasúti szerencsétlenség jóval több áldozatot követelt, mint az első számszavú jelentések alapján hitték. A viaduktomlás folytán lezuhant expressz utasai közül a legújabb jelentések szerint huszonegyen vesztették életüket. A romok eltakarítása még folyamatban van és a halottak egy részét eddig még nem tudták kiszabadítani a teljesen összeroncsolódott kocsik romjai közül. Kedd estig tíz holttestet húztak elő a kocsik alól. Mind a tíz halott a felismerhetetlenségig eltorzult. Az expressz utasairól pontos névjegyzék volt és ennek alapján megállapították, hogy még tízenny utas hiányzik. Mintán a sebesülteket már egytől-egyet kiemelték a romok alól, kétségtelen, hogy ez a tízenegy utas a halottak közé számítandó. Az expressz mindössze két kocsiból állott. A vonatnak mintegy ötven utasa volt, akik közül alig néhányan menekültek épségben. Több sebesültnek az állapota életveszélyes. A mozdonyvezető és a fűtő majdnem teljesen sértetlen maradt.

— Ünneplő istentisztelet a szubotical zsidó templomban. Ófelsége Mária királyné születésnapja alkalmából csütörtökön délelőtt kilenc órákor a szubotical zsidó templomban ünneplő istentisztelet tartanak.

— A sztaribecseji jótékony magyar nőegylet műsoros estje. Sztaribecsejről jelentik: A jótékony magyar nőegylet a napokban nagyszerű műsoros estét rendezett a Central-szálló nagytermében, amelyet szülfalásig megtöltött a közönség. A műsor első száma Nóthy Károly »A cég arája« című bohózata volt, amelyben kitérő alakításukkal kitértek Csepella József, Gráff János, Klimes Andor, Faragó Imre, Sándor Györgyi és Tilhanyi Lillike. Adam Biri cigánytáncával aratott nagy sikert. Rácz Imréné énekszámokat adott elő tisztánhangon, melleg hangon határozott művészettel. A »Régen és most« című jelenetben kitértek Török Ferencné, Dégi Pirike, Müller Sári, Vécsei Bözsi, Gráff Piroška, Simovics Erzsike és Sárvari Teri. A karika-táncban Brankovics Rózsika, Kovács Rózsika, Sudmann Mancsi és Papp Erzsike kaptak sok tapsot. Bácskai Valika monológja ötletes, »lőadási frappáns volt.« A »gyáva fráter« című Nóthybohózatban dr. Buzogány Mihály, Rózsa István, Galambos László játszottak nagy sikerrel. Dégi Pirike keleti táncot lejtett sok bájjal és tehetséggel. Petrányi Ferenc apátplébános felköszöntője után még néhány előképet mutattak be a nőegylet felkes és tehetséges leánytagjai. A szépségverseny győztese Brankovics Rózsika, a táncverseny győztese pedig a Sándor Györgyi—Galambos László pár lett. Dr. Zelenay Miklós ügyvéd szellemesen konferált. Az estély rendezését, amely minden tekintetben sikerült és hangulatos volt Vissy-Károlynét illeti a dicsőret, aki a rendezőbizottság élén mindent elkövetett, hogy a közönség jól érezze magát.

— Vesztőgáz a papagájok ellen. Varsóból jelentik: Az egészségügyi hatóságok messzemenő intézkedéseket fogantatosítottak, hogy megakadályozza a papagájok terjedését. Egész Lengyelországban papagájvesztőgázt rendeltek el. Minden papagájt állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni.

— Menthetetlen a megfeneklett francia cirkáló. Párisból jelentik: Az algiri tengerparton zátonyra futott Edgar Quinet francia cirkáló a legújabb oráni jelentések szerint menthetetlen. Már leállították a szivattyúkat és beszüntették a hajótestbe hatolt víz kiszivattyúzásának hiábavaló kísérletét. Közben az időjárás is újból viharosra fordult, ami szintén megnövelte a mentést. A hajó kabinjai már teljesen víz alatt állnak és tegnap este már csak a hajó orra állott ki másfél méternyre a tengerből. A mentőhajók sorsára bízták a cirkálót.

— A sztaribecseji »Ivria« zsidó ifjusági egyesület Chanuka-döntője. Sztaribecsejről jelentik: Az »Ivria« zsidó ifjusági egyesület nagyszerű műsoros Chanuka-döntőt rendezett a Central-szálló nagytermében. A megnyitó üdvözlő beszédet újhéber és szerb nyelven Spitzer László mondotta. Müller Gitta hatásosan szavalt el egy verset, majd Spitzer László modern zene-darabokat adott elő zongorán. Káosztler »Meta« című darabjában Klein Edit, Ptek Sári és Nagy István arattak sikert. Bácskai Dezső nagy hatással szavalt el Giszkalay »Ütés« című versét. Sok derűs percet szereztek egy kisebb jelenetben Löwy Zsuzsika, Rosenberg Sanyika, Kélin Imre, Scheinberger Mihály, Engel Gyuri és Kélin Gyuri tanuló. Giszkalay »Chanuka lángok« című zenés jelenetében Nagy István, Bácskai Dezső, Krausz Irénke, Fischer Ella, Schossberger László, Giskán Károly, Weisz József, Weisz Rózsika, Lábl Tibor és Ptek Sárka léptek fel nagy sikerrel. Gombos Teri sok örömmel szavalt el Fritschmann Banechar című újhéber versét. A legnagyobb sikere a »Réchel alma« című szindarabnak volt, amelyben a tehetséges Kélin Editke és a bájos Fischer Ella kaptak sok tapsot. A balett betétként Krausz Irén éneke és Rosenfeld Zsuzsa, Rosenberg Évilke, König Etelka, Scheinberger Mariska és Rafael Lillike táncai keltek felmúnt. A gördülékeny rendezés és a pazar világítási effektusok sokszor ragadták nyitászni a társas közönséget. A rendezés munkáját Spitzer László és Bleier Juliska végezték hozzájárulással. A műsort tánc követte.

— Félreles munkanélküliség Angliában. Londonból jelentik: A munkanélküliek száma december második felében katasztrófális arányokban növekedett. A közzétett hivatalos statisztikai kimutatás szerint az emelkedés december két utolsó hetében 200.643 volt. A munkanélküliek száma 1929. december 31-ikén Angliában 1.510.200 volt. Ilyen óriási arányú növekedésre már évek óta nem volt példa.

— A sztrájkoló román diákokat örökre kizárják a román egyetemekről. Bukarestből jelentik: Costatescu közoktatásügyi miniszter a Jassy-i diáksztrájkkkal kapcsolatban bejelentette, hogyha a sztrájk ezen a héten nem ér véget, a sztrájkoló diákokat valamennyi román egyetemről örökre kizárja. A Jassy-i ügyészség egyébként ma délelőtt vádat emelt tíz diák ellen, akik annak idején résztvettek a karácsony előtti antiszemita tüntetéseken.

— Súlyos autókatasztrófa Jassy mellett két halottal és tízenkét sebesüléssel. Bukarestből jelentik: Jassy közelében súlyos autószerencsés történt. Két magánautó az országúton teljes sebességgel egymásbarohant. A katasztrófát az egyik sofőr részleges oka. Mindkét autóból szülfava volt utasokkal, akik közül ketten szörnyethaltak, tízenketten pedig súlyosan megsebesültek.

— Csicserin lesz a szovjet párisi nagykövete. Párisból jelentik: A Journal írja, hogy Dvoglevszkij helyébe Csicserint nevezik ki a közeljövőben Szovjet-országnak párisi nagykövétévé. Dvoglevszkijt a szovjet azért akarja visszahívni, mert nincs megfelelő azokkal az eredményekkel, amelyeket a nagykövet párisi tevékenysége alatt elért.

— A holland trónörökös vigiátékokat. Ámszterdamból jelentik: Julianna holland trónörökös nő most tette le harmadik doktorátusát a leideni egyetemen. Hogy a doktorátus faredalmait kipihenne, most hosszabb utra indul Holland-Indiába. A királylány rövid del doktorátusa előtt vigiátékokat írt, amelyet be is fognak mutatni az egyik hollandi színházban.

— Amerikai párbajt vívott két szegedi tanyai legény egy fiatal leányért. Szegedről jelentik: Három nappal ezelőtt Szeged felsőpartján Gárgyán Imre jómódu gazdafiú öngyilkossági szándékból háromszor mellbeszurta magát. Súlyos sérülésekkel került a kórházba. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során olyan vallomások hangzottak el, amelyekből arra lehet következtetni, hogy két tanyai legény amerikai párbajt vívott. A vallomásokból az derült ki, hogy Gárgyán együtt udvarolt egyik legkedvesebb barátjával a tanya egyik szépen. A leány mind a két legény közelédését szívesen látta. Választani azonban nem tudott közöttük. A fiúk hosszú ideig veszekedtek egymással, majd abban állapodtak meg, hogy sorsot húznak a akire a sors rosszul üt ki, el fog tűnni. A sors Gárgyánt vetette ki a nyeregéből. Nem sokára a másik legény meg is esküdött a leánnyal. Ezután követte el Gárgyán az öngyilkosságát. A kihallgatott legény tagadta, hogy barátjával amerikai párbajt vívott, a fiatal asszony azonban terhelő vallomást tett, aminek következtében a rendőrség az ifjú férjjel szemben tovább folytatják a nyomozást.

Kronométer módjára mű ödik a gyomra

ha szoru és esetén Ön is

MAGNA-PURGA

PORT HASZNAL

GYERMEKEKNEK 1 kis kanáljal, FELNŐTEKNEK 1 nagy kanáljal vízben vagy tejben

Ha minden étkezés után egy késhegynyi MAGNA-port vesz be, megjavul emésztése, megzúdul a kemény széklet, a gyomorégés, a bűzös, a felüvögöltség és a kellemetlen szűszag. Gyógyítja a gyomor- és bélhurutot, aranyerőt és gyomorlelkelyt.

Gyógyszertárakban csomagja 4 dinár.

— Istentisztelet a noviszadi templomban Mária királyné születésnapján. Noviszadról jelentik: A noviszadi templomban csütörtökön délelőtt Ófelsége Mária királyné születésnapja alkalmából, a következő sorrendben tartják meg az istentiszteleteket. A pravoszláv templomban tízenegy, az evangélikus-református, zsidó és görögkatolikus templomban tíz, a katolikus templomban pedig féltízkor lesz istentisztelet.

— Megválasztották Miss Franciaországot. Párisból jelentik: Vasárnap választották meg az idei Miss Franciaországot. A szépségkirálynéválasztás a Journal rendezésében történt. A zsűriben francia művészek foglaltak helyet, többek között Van Dongen és Maillard szobrász. A rengeteg jelölt és pályázó közül vasárnap már csak hatan mérköztek a »Miss Franciaország 1930« címért. A győztes végül is Yvercé Labrousse huszonhárom éves gyönyörű barna leány lett, akinek a tiszteletére másnap fényes bankettet rendeztek. Labrousse kisasszony Lyonból jött Párisba, hogy felvegye a küzdelmet vetélytársával.

— Százézer munkásnak felmondottak a német dohánynagykereskedők. Lipcséből jelentik: A német dohánynagykereskedők központi szövetségébe tömörült cégek, számszerint mintegy ezerhaty száz cég, felmondtak munkásainak. A felmondás mintegy százézer munkást sújt.

Ne kinezza gyermekeit közönséges, nyúlós esukamájolajjal, hanem adja nekik a jóizű

JEMALT-ot.

amelyet a gyermekek nyalánkságzásba vesznek. — Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában

— Lángokban áll egy cseh-szlóvak ásványolajgyár. Mochrich Ostrauból jelentik: Kedd este nyolc órákor Oderfurthban az ásványolajgyár parafin-üzletében tűz támadt. A tűz gyorsan terjedt, úgyhogy este tíz óráig a huszonkét hidraulikus kompresszorral dolgozó gyár telepének öt épülete lángban állott. A nagy részt földalatti tartályokban nagymennyiségű parafin volt, amely megolvadt, majd szintén kigyulladt. Valóságos lángtenger állt fűnyódon elő. Ismételt robbanások történtek, mindenkor hatalmas tűzszóllappal. Az első égő házból két munkást súlyos égési sebekkel tudtak csak megmenteni. Hír szerint egy munkás eddig nem került meg. Az égő házak közvetlen szomszédságában petroleumfinomító van, amely ugyanennek a társaságnak tulajdona, valamint a város víztartálya is. Eddig kedvező irányu a szél, úgyhogy a finomító nem fenyegeti veszedelem, ha csak a szél irányja meg nem fordul. Magukat a kigyulladt épületeket aligha lehet megmenteni. A kár, amint ideiglenesen már most is megállapítható, néhány millió cseh-korona.

— Herriot előadást tartott Beethovenről. Bernből jelentik: Herriot volt francia miniszterelnök kedden este a berni városháza dísztermében előadást tartott Beethovenről. Az előadásnak nagy sikere volt.

— A walesi herceg leplezi le Foch marsall londoni szobrát. Londonból jelentik: A walesi herceg beleegyezését adta ahhoz, hogy leplezze Foch marsall emlékére emelt szobrot Londonban. A Victoria pályaudvar közelében egy téren helyezik el Foch francia marsall monumentális szobrát, amelyet angol művészek készítettek. A szobrot nagy katonai ünnepek keretében májusban leplezi le az angol trónörökös.

— Véres kommunista tüntetések Berlnben. Berlinből jelentik: A keleti városrészben kedd este egy kommunista temetéssel kapcsolatban véres összecsapások voltak a kommunisták és a rendőrök között. A gyászműsorban táblákat és transzparenseket vittek, amelyeken különböző kommunista felirások voltak. Amikor a rendőrség le akarta foglalni az egyik transzparenst, a kommunisták közpört zudítottak a rendőrökre. A közelben egy szeszkocsi állott és a tüntetők ezt is felborították, hogy a szendarabokkal hajgálhassák a rendőröket. Egy rendőrkapitányt törrel leszurtak. A gyászműsorot kísérő rendőrsztag a tulerő láttára riasztólovásokat adott le a levegőbe, mire a kommunisták szétfutottak. Csak ekkor sikerült a súlyosan sebesült rendőrkapitányt elszállítani. Később a szét-szört kommunisták újból csoportokba verődtek és ismét megkezdődött a közpört a rendőrök ellen. A kommunisták zöme a Lausitzer Platzon gyűlt össze és itt voltak a legnagyobb zavargások. Főlorá hosszát tartott, amíg a rendőrség megtisztította a terepet. A megfutmitott kommunisták erre a szűzfial teherpályaudvar és a Küstriner Platz környékén gyülekeztek. Ekkor már az egész keleti városrész rendőrségét mozgósították és egymásután rohogtak a rendőrség teherautói a zavargások színhelyére. A rendet csak a késő esti órákban tudták helyreállítani.

— A báni hatóságok döntenek a vegyeskereskedők italmérséki engedélyei ügyében. A pénzügyminisztérium néhány hónappal ezelőtt, mint ismeretes, megtiltotta, hogy a vegyeskereskedők és fűszeresek alkohol tartalmu italok kimerésével foglalkozzanak. A minisztériumban óriási tömegű kérvényt terjesztettek be az érdekeltek kereskedők, akik kérték az italmérséki engedélyezést. A minisztérium most úgy döntött, hogy az elintézteket kérvényeket az egyes báni hatóságokhoz továbbítja és a báni hatóságok döntenek az engedély kérdésében. A zagrebi báni hivatal, mint értesültünk, a legutóbbi napokban megadta egy vegyeskereskedőnek az italmérséki engedélyt és ezektől valószínű, hogy az összes érdekeltek kérését kedvezően intézik el.

— Vajdasági zsidó egyetemi ifjak gyűjtési akciója a zagrebi zsidó menza részére. A vajdasági zsidó egyetemi ifjak, akik a zagrebi egyetemi ifjak segélyező egyesületébe tömörülnek, mozgalmat indítottak a segélyegylet által fenntartott akadémiail menza anyagi helyzetének megjavítása érdekében. E célból gyűjtést indítanak a Vajdaság területén a menza javára.

Alapos, komoly munkát

csak az végezhet, akinek idegrendszere
rendben van és munkaképessége zavar-
talan. 2-3 kanál **Ovomaltine** a reggeli
és délutáni tejszárny megacélozza az izmokat
és idegeket.

— A petrovozelői »Szloga« kaszinó évi közgyűlése. Petrovozelőről jelentik: A petrovozelői »Szloga« kaszinó a napokban tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen Patócs István alelnök elnökölt. Szladies Román titkári jelentésének tudomásulvétele után a közgyűlés a régi vezetőségnek megadta a felmentvényt és megválasztotta az új tisztiakart. A kaszinó elnöke Plavics Grigorije görögkeleti lelkész lett, alelnökök Patócs István kereskedő és Szevevics Vladimir községi jegyző, titkár Szladies Román, háznagy Kelemen György. A felügyelőbizottság tagjai Vlaskalin Nebojsza és Böndör Mihály lettek. A választmány tagjai dr. Stieflmajor Adám, dr. Kics Imre, Nikolics Bozsidar, Kreter Jakab, Vujsan Sztévo és Gúdölley János. A kaszinó csütörtökön, Ötölcske Mária királyné születése napján teatélyt rendez.

— Haragosok halálos párbaja. Opatovcokról jelentik: Novák István és Ivkovic Nikola fiatal diákokéi legények hétfőn délután összeváltak Trbojevic Nikola és Crnkovic Sztován községekbeli legényekkel, akikkel már régebbi idő óta haragos viszonyban voltak. A haragosok összenéztek és Novák a vita hevében baltaival kettévágta Crnkovic fejét, úgyhogy a fiatalember nyomban meghalt. Trbojevic a következő pillanatban kikapta Novák kezéből a balta és Ivkovic felé sujtott. Ivkovic félreugrott és így elkerülte a halálos ütést, de a balta levágta egyik karját. A csendőrcök Novákot és Trbojevicet letartóztatták.

— Meghalt bajsai Vojnic Máté. Szubotica város társadalmának gyásza van. Bajsai Vojnic Máté, a szuboticei ősrégi bajsai Vojnic-családnak egyik nagykintályú tagja, életének nyolcvanötödik évében szerdán délután két órakor meghalt. Vojnic Máté mint gyakorló ügyvéd kezdte el pályafutását, majd a köznevelés a városi tiszti főügyései álláshoz emelte, amely években át töltött be. Később városi tanácsnok és helyettes polgármester lett. Ebben a minőségben vonult nyugalmába. Híres vadász volt és a Nimrod vadászárság elnöki tisztségét töltötte be. Jellegzetes alakját az egész város közönsége ismerte. Életének nyolcvanadik éve után is délecegen, ruganyos léptekkel, piros arecal járt-kelt az utcákon. Az egész városban mindenki ismerte és ő is ismert mindenkit. Csak néhány napig volt beteg és még pár nappal előbb is baráti körben elbeszélgetett vadász sikereiről. Halála az egész városban őszinte, mély részvételt keltett. Özvegye Rákóczi-Parcsifas Anna és két fia, Aladár és Dezső gyászolják. Dezső fia évekkel ezelőtt Szuboticán a székesszínház prépost-plébánosa volt, majd ettől az állásától megvált. Amerikába ment, Dayton városba, ahol plébánossá választották. Apja haláláról kábeltávírral értesítették. Bajsai Vojnic Máté temetése január 10-ikén délután három órakor lesz a Knez Mihajlova ucca 12. számú gyászházban.

Aki február elsejéig beküldi az előfizetését, résztvesz a júniusban megtartandó

**25.000
dináros**

jutalmazásban

Előfizetni bármely naptól kezdve lehet. A félévi előfizetési díj 330 dinár, ami két negyedévi részletben is beküldhető. Az előfizetők közt a következő jutalmakat osztjuk ki:

Első jutalom	10.000 dln.	10.000.—
Második jutalom	5.000 «	5.000.—
Harmadik jutalom	2.000 «	2.000.—
Négy jutalom	à 500 «	2.000.—
Tíz jutalom	à 200 «	2.000.—
Nyolcvan jutalom	à 50 «	4.000.—
Száz jutalom	25.000.—

A jutalmak odaitélése királyi közjegyző közbenjöttével történik. Mutatványszámot és az előfizetést beküldésére postacsekkeket bárhova küldünk.

— Kétezer dollárért kelt el az a zsölye, amelyben Lincoln megölték. Washingtonból jelentik: Erdekes árverés volt kedden egy washingtoni színház lomtárában. Egy hatvanéves zsölye került árverésre. Ebben ült 1865 április 14-ikén Lincoln Ábrahám, az Egyesült-Államok elnöke, amikor egy fanatikus ellensége előadás közben agyonszúrta. A zsölye hárszölye után még látszanak a vérnyomok. A szöket kétezer dollárért vette meg egy műgyűjtő.

Köszönöm! Nem kérek mást, csak **Popovics-féle DESZANKA-krémet!**

— Ujságíróegyletem Rómában. Rómából jelentik: A fasiszta sajtóegyletet a nagytanács jóváhagyásával újságíró főiskolát alapított, amely január 15-ikén nyílik meg. A tanfolyamnak egyetlen jellege van, három szemeszterből áll és a hallgatók másfél év után állami újságírói oklevelet kapjanak. A tanfolyam hallgatói csak érettségizett ifjak és a napilapoknál alkalmazott újságírók lehetnek.

A modern nő nélkülözhetetlen szépségápolója a **NATALIA-KRÉM**
Már egyszer használat után eltűnt minden szépséghiány. — A bőrt üdítő, hidratáló és ez népszerűségének titka. A húszadik század legjobb arcpolozója. Gyártja és szétküldi:
Joanović T. Simon gyógyszerész
Debeljača 10 24

Dr. Schulmann Endre bőr- és nemigyógyász specialista, kozmetikus, Szubotica, Vilsonova ul. 21. háza-
érkezett és rendelését újból megkezdte.

— Szuboticei származású hegedűművész hangversenye Eszterházyban. Budapestről jelentik: Kramer Imre, a szuboticei származású fiatal hegedűművész, aki már eddig is adott néhány nagyszerű koncertet, január tizenkettőjén a Zenekedvelők Budai Liszt Ferenc Egyesületének hangversenyén lép fel. Lányi Viktor, az ugyancsak szuboticei származású kintő komponista társaságában.

Dr. Schulmann Endre bőr- és nemigyógyász specialista, kozmetikus külföldre utazott. Rendelése január 9-ig szünetel.

Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorbal, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás, esetekben a természetes »Ferenc József« keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses házi szer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a »Ferenc József« víz még ingerlékeny belüli betegknél is fájdalom nélkül hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 19

SPORT

A Jugoszlávia nagy győzelmet aratott a B. S. K. fölött

Jugoszlávia—B. S. K. 4:0 (1:0)

Beogradból jelentik: Pravosláv karácsony második napján barátságos mérkőzést játszott egymással a két beogradi vezető együttes. A mérkőzésnek a hideg időjárás ellenére is mintegy 1500 főnyi közönsége volt.

Ugy a Jugoszlávia, mint a B. S. K. komplett csapatát állította ki, a Jugoszlávia kapuját új kapusa, Statics védte. A mérkőzésen a Jugoszlávia hatalmas formát játszott ki és nagy meglepetésre teljesen védekezésre szorította riválisát. Állandó támadások után a Jugoszlávia fölényes győzelmet aratott **Milosevics és Loncsarevics** góljaival. Statics kapust debütálóan sikerült.

A mérkőzést a noviszadi **Andree** bíró vezette gyengén és kicsinyesen.

A SzAND közgyűlése. A SzAND sportegyletet január 26-ikán délelőtt 9 órakor a Bárány-szállóban levő klubhelyiségében évi közgyűlést tart a következő napirenddel: 1. Két jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhiitelesítő választása. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárci jelentés. 4. A gazdasági intéző jelentése. 5. A felügyelőbizottság jelentése. 6. A választmány jelentése. 7. Felmentvények. 8. Az új választmány és felügyelőbizottság választása. 9. Tiszteletbeli tagok választása. 10. Indítványok. Amennyiben a kitűzött időpontban a közgyűlés nem határozatképes, fél óra múlva, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, megtartják a közgyűlést.

A Concordia győzelme Locarnóban. Locarnóból jelentik: A zagrebi Concordia vasárnap franciaországi turnéja utolsó állomásán Locarnóban mérkőzött, ahol ellenfelét, az FC Locarnot kintő játékosok után 3:0 (2:0) góllal nyert. A Concordia góllal Pavelics Simecs és Lelics lötték.

Boxszövetség alakult Beogradban. A jugoszláv boxolóegyletek Beogradban szövetséget alakítottak. A boxolószövetség alelnökévé dr. Szántó Gábort, a szuboticei boxklub elnökét választották meg.

Női és gyermekek testgyakorló iskola

Subotica, Labor-palota, I. emelet
Csoportos és egyéni oktatás. Mérsékelt tanórj
Vezető: Dipl. g. n. Hau mann Irén
a Dora Menzer lelkiplagi egészségügyi és művészeti testgyakorló intézet okt. tanárja

— A noviszadi Botics műsoros táncestélye. Noviszadról jelentik: A Botics műsoros táncestélye kitűnően sikerült. Miss Boticsnak Babics Dobrilát választották meg, a második díjat Szili Juci és a harmadikat Kojics Katica nyerte. A táncverseny első díját Mandics Julka, a második díjat Petrovics Jelka kapta meg.

— A világitóáram megdönti egy péksegédet. Ljubljánból jelentik: Halálos szerencsétlenség történt a Ljubljana mellett fekvő Moszta községben. Stamfel Anton fiatal péksegéd a pékkemence tisztítása közben a világitóáram vezetékének érintése következtében összeesett és meghalt. A rendőrorvos megállapítása szerint, a különben veszélytelen világitóáram vezetékének megérintése azért volt ilyen tragikus kimenetelű, mert a péksegéd nagymérvű szervi szivbjában szenvedett.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

— Gazdátlan bosa. Január 4-ikén a Városi Színház hangversenytermében rendezett orosz bál alkalmával a ruhatárban felejtettek egy boát, amelynek tulajdonosa mindaddig nem jelentkezett. A szörmét igazolt tulajdonosa átveheti a Beograd kávéház ruhatárában.

— Krompholz Károly zongoraművésze a Városi Színházban. Krompholz Károly, a szuboticei származású kiváló zongoraművész január 12-ikén hangversenyt rendez a szuboticei Városi Színházban. Krompholz legutóbb a beogradi rádióban szerepelt jelentékeny sikerrel. A hangversenyt 10, 5 és 2 dináros helyárakkal tartják meg.

— A noviszadi zsidó hitközség költségvetési közgyűlése. Noviszadról jelentik: Szerda délelőtt tíz órakor közgyűlést tartott a zsidó hitközség képviselőtestülete, hogy letárgyalja az 1930. évi költségvetést. Frank Gyula alelnök nagy melegséggel emlékezett meg a távollévő dr. Lusztig Nándor hitközségi elnökről, akit Ötölcske a legutóbbi napokban magas kitüntetésben részesített és akit ezalkalommal a hitközség elöljárósága távirattal is üdvözölt. A közgyűlés ezután áttért a költségvetés tárgyalására, ezt megelőzőleg az elnök bejelentette, hogy a hitközség még a tavasszal megkezd a tornaterem építését. A hitközség költségvetése 980.295 dinár kiadást mutat 927.755 dinár előző évi kiadással szemben. A költségvetés szerint a hitközség kultusz és dologi kiadásai 335.000 dinárra rugnak, zsidó nevelési célokra 81.000 dinárt fordít, Keren Hajesodnak évi szubvenció fejében 40.000 dinár, igazgatási kiadások 95.400 dinár, épületfenntartás 43.200 dinár, kegydíjak 93.200 dinár, jótékonyosság 115.000 dinár, fűtésre 6.000 dinár, kamatok 7.000 dinár, a hitközségek szövetsége költségeinek hozzájárulásához 20.000 dinár, beruházásokra 108.495 dinár. Így a szükségletek összege 980.295 dinár. Ezzel szemben a bevételi előirányzat: ímaszfék bérletének jövedelméből 110.000 dinár, különböző díjakból 15.000 dinár, adományok a hitközség javára 20.000 dinár, a hitközségi épületek boltjére 7.200 dinár, tisztviselők házhérszámjáról 3.375, kultuszadóból 734.720 dinár (az előző évben 757.930 dinár). A közgyűlés rövid felszólalások után egyhangulag megszavazta a költségvetést, amelyet Gross Viktor pénzügyi elöljáró terjesztett elő. Az elnök végül jelentést tett a zsidó felekezeti törvény megalkotásáról és ezzel kapcsolatosan a közgyűlés bizottságot küldött ki az alapszabályok átdolgozására, a nyugdíjintézet és a szolgálati és fegyelmi szabályzat megalkotására.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A mérleg

Irta: Lepadát Mi'os

Üzletek, vállalatok irodáiban egy gondterhes és küzködéses, nehéz, családásokban gazdag hosszú és egy rövid, alkohollal meg egyéb mámorító szerrel fájdalommentesített, szilveszteri éj után a kereskedő, vállalkozó könyveiben bevezet, storníroz, összead, átvittelez, egyenleget von, felértékel, leír. Raktárában, üzletében leltároz. Készülnek az ugynevezett zárlati, a mérlegmunkálatok. Szóval serény munka folyik a könyvek, kartotékák és egyéb szentírások körül. Le kell vezetni számszerűleg az egész évi munkálkodás eredményét, egy végösszeget. Mekkora lesz az összeg, fűsüléssel vagy anélkül és a mérleg melyik oldalán fog jelentkezni, az most a kérdés. Már az oldalal, amelyen az eredmény jelentkezik fog, minden valamire való üzletelő már előre tisztában van, de vannak olyanok, akik a szépítéstől, fűsüléstől várnak egy kis látszólagos eredményt. Balga önámítók! Milyen hamar lesz a fűsülésből, fűsülés!

Milyen jó és kényelmes dolga is volt az ókorban a kereskedőnek, ha vagyonát át akarta tekinteni. Akkor csak egy értékmérő volt, egy fajta pénz s az a marha volt. Hogy változtak azóta az idők! Ma a marha az üzleti és magánéletben éppen az ellenkező értelmet fejezi ki. Non valcut. Nem mér már értéket, hanem a szellemi értéktelenséget jelenti. Talán azért is vagyunk szegényebbek! Vagy talán a szellemi és kulturális fejlődés jele az, hogy míg az ősebernél a szellem és értelem nélküli marha értékmérő volt, ma a korlátoltság kifejezője?

Hogy miért volt az ókori kereskedőnek a leltár- és mérlegkészítésnél könnyű vagy semmi dolga, később meglatjuk. Még narkotizáló Szilveszter sem kellett neki.

Az értékmérő marhát a kereskedelem fejlődésével és tökéletesedésével (amint a nemzetgazdaságtan mondja) felváltotta a fém, illetve fémpénz. A cserekereskedelemtől nem beszéltek, mert akkor ki kellene térni arra a méltatlan és defektusos cselekedetre, hogyan cserélték be a civilizált fehérek értéktelen sziflogó bádóg, üveg és tükör cseccsebecségeket a civilizáltan színeseknél elefántcsontra és egyéb értékekre. Ma, amidőn a színes ember oldalán is jog van, az ilyen eljárás kimeríti a félrevezetés és csalás esetleg uszora tényét. Uzsoráról vagy egyebekről, ma három-négy évvel a konjunktúra után, midőn minden szemét elkel és negyven volt a kamatláb, még nem illik beszélni. Az akasztott ember köteleinek vége még a gerendán lóg.

Szóval megvolt a fémpénz. Ez a fizetési eszköz a kereskedelemben könnyebb és kényelmesebb volt és az üzletkötésben a legelőszerűbb, hogy úgy mondjam, a legideálisabb a realitás szempontjából. Tiszta üzlet, ahogyan ma mondanák. Az áru és pénz egy időben végezték funkciójukat, akár az őszinte ember szíve és nyelve. Az eladó kézbe adta a portékát és kézbe kapta a vevőtől a pénzt. Semmi differencia, anstandolás, expertiz. Milyen elérhetetlenül tiszta üzletkötés. Nem is kellett akkor törvénybe iktatni a rendes kereskedői gondosság fogalmát, szabályozni a törvényes fizetési napokat, a tisztességes és tisztességtelen verseny fogalmát, stb. Nem kellett törvényekkel kényszeríteni az embereket arra, ami oly természetes és magától értendő: a becsületre. Aki nem adott pénzt, nem kapott árut. Adok, hogy agyálj, értéket értékért! Hisz mi sem természetesebb mint az, hogy ha valamit kapni akarok, azért valamit adnom is kell. És mégis mennyi parazita van, akik semmiért akarnak valamit kapni!

No, de hagyjuk a kereskedelem ugynevezett primitív azonban, mit tagadjuk, mégis a legtisztább formáját. Így csak azok tudtak kereskedni, akiknek a tudáson kívül megfelelő tőkájuk is volt. A kultúra fejlődésével ezekből a tőkésből egyre kevesebben lettek, de kereskedni mindig többen akartak. Kellott egy rendszert keresni, kiépíteni, tökéletesíteni, a viszonyokhoz alkalmazni. Meg is találták hamar a leleményes emberek ezt a rendszert a mindenható hiteltben. Minél nehezebbek a gazdasági viszonyok, a hitel annál bonyolultabb és nélkülözhetetlenebb, minél egészségesebbek a gazdasági viszonyok, annál egyszerűbb a hitel formája és annál inkább nélkülözhető. Még a fizetési közznek, az értékmérőnek a papírpénznek is előlegezzük a hitelt, bizalmat. Ha azután valaki túl-

nagy mértékben él a hitellel, felfordul akár a morfiutól, vagy veronától, vagy más hasonló gyógyszer-től. Merem állítani, nem a kereskedelemnek volt szükség a bonyolult hitelrendszerre, hanem a kereskedelmet üzni akaró és üző tökeszegény egyéneknek. A helyzet komplikálta a kereskedelmet, nem a kereskedelem mint olyan szabta meg a bonyolult rendszereket. Hisz annak lényege ma is csak két sima oldal: a tartozik és követel.

Igy eljutottunk a tartozik és követelhez, a könyvelés alapjához. A könyveléshez, mely nélkül ma még a szatócás sem lehet meg. Az őskereskedőnek volt saját pénze, saját áruja, a vagyonnak ez a két neve. Neki könnyű volt leltár, mérleg készíteni bármikor. Az áruja a raktárában, a pénze a zsebében, mindig megolvashatóan. Nem kellett előbb vagy nyolcféle könyvet zárnai, kivonatokra, számlákra várni. Ma a kis szatócásnak is van saját áruján kívül ki nem fizetett portékája, bizományi áruja, váltója, kötelezvénye, nyitott adóssága. Van készpénze, követelése, kétes járandósága, függő elszámolása és egyéb számos feljegyezni valója. Mindez csak a könyvelésben tartható nyilván. Ezeket a könyveket szokás ilyenkor zárnai és kíváncsian várjuk azt az összeget, mely megmutatja a tiszta hasznot. Ha ugyan van tiszta haszon.

Az rendben is van, hogy minden üzletelő ki-váncsi arra, mit csinált a múlt évben. Az természetes, hogy az összes kötétt üzletek eredményét maga előtt akarja látni összefoglalva, levezetve az eredményt egy összegben. Ez az eljárás szükséges, elkerülhetetlen, sőt törvényes s így rendben is van. Ebből az évi eredményből indulunk ki a jövőben. Ez szolgál bázisul, iránnyul a következő évi üzleti tevékenységre. Elkerülhetetlenül szükséges tájékoztató a múltból és alapja a

megfontolásnak, alkalmazkodásnak a jövőre, mely nélkül minden lépés csak ugrás a sötétben. A mutat tudni, a jövőt látni kell ez a biztos tervezés. kalkuláció alapja. Enélkül minden üzleti tevékenység, csak kísérletezés, már pedig a kísérletezés csak tudományos célokra szolgálhat a laboratóriumban, nem pedig pénzszerző célokra az üzleti életben.

A mérlegkészítés szokásos procedurája egyoldalú. Egyoldalú azért, mert azt leltározzuk, azt vesszük fel könyveinkben a mérlegbe, amit tényleg megcsináltunk a múlt évben. Azokat az üzleteket, amelyeket de facto kötöttünk. Hogy jó vagy rossz eredménnyel, az mostanra mellékes. Ezt a mérleget elnevezném pozitív bilánsznak.

Minden üzletelőnek összekellene állítania még egy mérleget, azokról az üzletekről, amelyeket tudatosan és önhibájából nem kötött, kihagyott. Ha egy ilyen mérleget állít össze, tisztán fogja látni hogy jól dolgozott e vagy sem. Erdemes volt e, amit meg nem csinált, meg nem csinálni és mennyit keresett vagy veszített azzal, hogy egyes üzletek kötésétől el-állt. Ez lenne a negatív mérleg, melynek szintén volna egy végösszege. Ha ez a mérleg kimutatná, hogy a meg nem csinált üzletek nem voltak rosszak, hanem igenis jók, akkor a pozitív mérleg hibás, akkor nem élthű, mert elhallgatja hibáimat, melyeket az év folyamán elkövettem azzal, hogy egypár jóüzletet elmulasztottam. Azáltal pedig, hogy nincsen mérlegem a joggal és okkal negligált üzletekről, szintén, hiányos az évi zárlatom. Nemcsak az lényeges és scrsdöntő, amit teszünk vagy veszünk, hanem az is, amit nem végzünk el, amit elmulasztunk. Ajánlatos tehát az ilyen negatív pótmérleg kombinációs készítése is, belső használatra. A törvény nem írja elő, de célszerű, ha figyelembe vesszük oktatás voltát és intern értékét. Utóvégre a törvény az összeségből és a nyilvánosságból indul ki a fősúlyt a közre helyezve, míg az üzleti életben az egyéni akarat és érdek a domináló.

A hajózás a jugoszláv folyókon

Az első hivatalos statisztika a jugoszláv behajózásról

Irta: Gonda László hajóskapitány

A közlekedésügyi minisztérium tengeri és folyamhajózási vezetősége nemrégben adta ki az első hivatalos statisztikát a jugoszláv behajózásról. Az ívnyagságú kötet 120 oldal terjedelmű és címe: Statisztika a Jugoszláv Királyság folyóin és csatornáin való hajózásról az 1923—1928. évekre. Tehát a kiadvány hat év adatait foglalja magában. Ennek a statisztikai könyvnek a megjelenése ugy a közlekedés, mint a kereskedelem és forgalom szempontjából nagy fontosságú.

A kiadványhoz előszót írt Jovanovics M. Milán, a közlekedésügyi minisztériumban a tenger- és folyamhajózási igazgatóság vezetője. Ez az előszó minden dicsőretet érdemlő alapos munka, mely röviden tökéletes képét és jellemzését nyújtja az egész jugoszláv behajózásnak s az azzal összefüggő számos kérdésnek. Jovanovics Milán kiemeli az előszóban, hogy vizuitainak hosszúságánál fogva — mintegy 2000 kilométer hajózható vízzel — Jugoszlávia az első helyet foglalja el a dunamenti államok között. E víziúthálózat főere a Duna, mely Jugoszlávián keresztül 600 kilométer hosszban folyik, hozzátartoznak a Duna mellékfolyói: a Dráva, a Tisza és Száva; azután a bácskai csatornák a Duna és Tisza között (Péter király- és Alekszandar-csatorna) és a Bega-csatorna, mely Temesvár városát köti össze Velikibcskerekén át a Tiszával.

E folyók természetüket és hajózhatósági feltételeiket tekintve különböző jellegűek, bár egységes típusú uszályhajókkal közlekednek valamennyien.

Jogi szempontból sem egységesek a hajóutak, mert a Duna két mellékfolyójával, a Drávával és Tiszával minden lobogó alatt szabadon hajózható, tehát nemzetközi, míg a Száva és mellékfolyói, valamint a bácskai csatornákon való hajózás csak a jugoszláv nemzeti forgalomnak és járműveknek van fenntartva. A Bega-csatornának, mint ahogy Románia felől folyik, különleges a helyzete s azon a hajózás az e tekintetben kötött külön megegyezés értelmében egyformán szabad Jugoszlávia és Románia hajói részére.

A folyók közül, mivel a legtermészetesebb össze-

kötő ut Közép-Európa és Balkáni-Kelet között, a Duna-nak van a legfejlettebb forgalma. A Duna mellékfolyói a Tisza kivételével, minthogy hajózhatási szempontból kedvezőtlenebb helyzetben vannak, fejletlenebb a forgalom s főként csak a folyók erdőkben gazdag középfolyásáról történő faszállításokra szorítkozik.

A háboru után a politikai változások következtében a víziutak forgalmának iránya is változott. Jugoszlávia szempontjából a hajóforgalom főiránya a kivétel Közép-Európába. Jugoszlávia a Dunán kivisz főként élelmiszereket, elsősorban gabonát, fát és bányatermékeket (ásványok, nyers ércek). A legnagyobb kiviteli rakodó állomások államunkban: Velikibcskerek a Bogában és Pancsevó a Temes folyó torkolatánál. E két kikötőben csaknem az egész Bánát összes kivitelre kerülő gabonáját rakodják. Noviszadon s a Duna több kisebb kikötőjében, továbbá a Tiszán meg a bácskai csatornák állomásain a kivitelre kerülő bácskai gabonát rakodják. Szmederevó a Morava-völgy terményeinek rakodó állomása: a Majdanpekből jövő pirítet Dolnje-Milanovácson rakják; a Dráván és Száván szállítják a szlaven erdőszékek tölgzeit.

A legfontosabb behozatali kikötő Beograd, mely egyúttal az ország legnagyobb kikötője is. A többi fontosabb kikötő a Dunán: Vukovár, Noviszad, Zemun és Velikogradiste; a Száván Sziszak és Bosznabrod; a Dráván Oszjijek a Tiszán Títel. Vannak ezeken kívül kikötők, melyek forgalmát egy bizonyos áru jellemzi. Így a Dunán: Beocsinban nagy mennyiségben rakodnak a hajók cementet, Kosztolácson szenet (Weifert-féle lignitbánya), Golubácson főként követ és Prahovó, melynek kikötője főként a Bor-ban levő rézbánya szükségletét szolgálja. Itt behoznak kokszot és kivisznek rezet; a Dráván Beicsce és Sasztivóac kikötőiben kizárólag fát raknak. A becskerekeli, vrbázi (Bácska) és crvenkai cukorgyárak legnagyobb részét víziúton kapják a répát és a szentet.

Kikötőink felszerelése és berendezése tekintetben, sajnos, nem kielégítő és nem megfelelő a helyzet. A háboru után minden figyelmet a sürgősebb vasúti mun-

kálatokra fordítottak s a hajózható viziutakon csupán a zátonyok és telelők kotrására szorítottak. Nagyjából beruházásokat a viziutak s azok fejlesztése érdekében nem eszközöltek. Elsősorban szükséges lenne beruházásokra a kikötők érdekében, hogy ily módon megkönnyíthető, meggyorsítható és olcsóbbá tehető legyen az áruakadás, mert a drága és lassu rakodás erősen drágítja a szállítást. Megemlítendő azonban, hogy az utóbbi években a hajóutak karbantartásán kívül szép kövezt rakpartot építettek Vellikogradistén és helyreállították újra a lokomotívval való vontatást Szép községnél a Vaskapu csatornán, amivel jelentékenyen megkönnyítették és meggyorsították a közlekedést ezen a csatornán. A kikötők és kikötői berendezések építése azonban ma már annyira égető szükséglet különösen Beogradban, hogy ezekhez az ország általános gazdasági érdeke szempontjából, de különösen a hajózási forgalom érdekében mielőbb hozzá kell fogni.

A jugoszláv viziutak forgalmának csaknem felét a hazai hajózási bonyolítja le. Az egész ország hajóparkjának mintegy kétharmada az állam tulajdona s azok kihasználását az állam saját részlijeen végzi. Az állami Folyamhajózási Társaság (D. R. P.) bonyolítja le a jugoszláv hajózási forgalom legnagyobb részét.

A folyamhajózási Jugoszláviában több mint tízezer embernek ad munkát és kenyeret. A legtöbb hajós az Alduna vidékéről kerül ki. Apačtn és Bezdán szintén

fejlett központjai a hajózási iparnak.

A jugoszláv behajózási helyzetének és viszonyainak általános ismertetése után megállapítja az előzőben Jovanovic Milán hajózási igazgató, hogy a most megjelent behajózási statisztikai könyv az első a maga nemében s azért csak az 1923—1928. év adatait foglalja magában, mert az 1919., 1920. és 1921. években még egyáltalán nem vezettek nálunk statisztikát, az 1922. év adatai pedig még nem voltak pontosak és megbízhatóak.

Ebben az első statisztikai kiadványban benne vannak először az áruforgalomra vonatkozó általános és részletes adatok, az áruk neve, a be- és kirakodó állomások és a szállítási (hajózási) vállalatok lobogói szerint. A második részletesen ismerteti a jugoszláv hajók és vizijárművek állományát, a harmadik rész a viziutakról és a kikötőkről, telelőkről és hidakról szól. Bár ez utóbbiak nem tartoznak a statisztikához, igen szükséges és célszerű volt azoknak a könyv keretében való részletes ismertetésük, mert ezekre az adatokra igen nagy szükségük van a hajósoknak és a kereskedőknek is, nálunk még sohasem jelentek meg hivatalos kiadványban.

Ez a statisztikai kiadvány, mely ezentul minden évben meg fog jelenni statisztikai évkönyv alakjában, igen értékes különösen a jugoszláv gabona- és tarifa-kereskedelem érdekeltjei részére.

A csődtörvény

(Folytatás)

46. §.

A csődtömegből elsősorban annak tartozásai elégitendők ki és pedig abból a tömegből, amelyre azok vonatkoznak.

Ha a tömeg nem elegendő a tömegtartozások teljes kielégítésére, elsősorban a 45. §. 1. és 2. pontjában említett azon költségek és kiadások elégitendők ki, amelyeket a csődtömeg kezelője a saját vagyonából fizetett ki. A többi tömegtartozás ilyen esetben aránylagosan elégitendők ki. De nem követelhető a visszatérítése annak, ami a tömegtartozásra már kifizetett azon az összegben felül, amely aránylagos kielégítés esetén jutna.

Ha kétség merül fel arra nézve, hogy bizonyos költségek az általános vagy valamely külön tömeget illetnek-e, úgy kell tekinteni, hogy azok az általános csődtömeget terhelik. E tárgyban a szükséges előleges vizsgálat megejtése után (185. §. 5. bek.) a csődbíróság dönt. Pernek e kérdésben nincs helye.

Külön kielégítési igények

47. §.

Azok a hitelezők, akiknek a köződös bizonyos dolgaira külön kielégítési joguk van, követelésük erejéig kizárják a csődhitelezőket a vagyontárgyakból való kielégítésből. (Külön tömegek).

Ami a külön tömegekből a külön kielégítésre jogosított hitelezők kielégítése után fennmarad, az általános csődtömegbe kerül.

A külön kielégítésre jogosított hitelezők, akiknek irányában a köződös a saját személyében is kötelező van, egyidejűleg mint csődhitelezők is kérhetnek kielégítést.

A bérbeadó az öt polgári törvénykönyv szerint megillető törvényes zálogjogot a csődben csak annak a hátrálkos bérnek tekintetében érvényesítheti, amely a csődnitást megelőző egy évnél nem rézibb időből származik. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a gazdasági célokra szolgáló ingatlanok haszonbérbeadóját megillető törvényes zálogra.

48. §.

A külön tömeghez tartozó javak hasznáiból és az eladott dolgok vételárából elsősorban a kezeléssel, értékesítéssel és a külön tömegnek felosztásával járó költségek elégitendők ki.

Az elsőbbségi sorrendre. — amely szerint a külön tömeget terhelő követelések kielégítést nyerne, a csődben történő minden elődegeniténél és végrehajtásnál a végrehajtási törvény rendelkezései irányadók.

Általános csődtömeg és kifizetési sorrend

49. §.

Az a csődvagyon, amely a csődtörvény tartozásainak és a külön kielégítésre jogosított hitelezőknek a kielégítése után fennmarad, az általános csődtömeget alkotja, amelyből a csődkövetelések a következő szakaszokban megjelölt sorrendben nyerne kielégítést. Ebbe a fizetési osztályba bejutó követelések azok összege szerint aránylagos kielégítésben részesülnek

Első osztály

50. §.

Az első osztályba tartoznak:

1. a csődnitást után elhalt köződösnek a helyi széknek, társadalmi állásának és vagyoni viszonyainak megfelelő temetési költségei;

2. a köződös szolgálatában állott személyeknek

fizetése és egyéb javadalmazása a csődnitást megelőző egy évre, ha pedig a köződös a csődnitást előtt elhalt, a halálát megelőző egy évre és halálát követően a csődnitástig járó, valamint a szolgálati viszonyának idő előtti felbontásából eredő követelések, amennyiben azok nem haladnak meg egy évi javadalmazást, továbbá kereskedelmi ügynököknek jutalék és készkiadásokból álló követelése, amennyiben azok a csődnitást megelőző egy év alatt keletkeztek vagy lejártak, mindezek a követelések azonban — kivéve az említett készkiadásokból álló követeléseket — mindegyik hitelező javára csak 20.000 dinárig terjedő összegben tartoznak az első osztályba;

3. az orvosok, szülésznők, ápolók és gyógyszerészek tevékenységéből és szállításaiból eredő követelések, amelyeket az említett személyek hivatásuk teljesítése keretében szereztek, ha ez a tevékenység, vagy szállítás a csődnitást vagy a köződös halálát megelőző egy év alatt történt a köződös, családja, vagy azoknak a személyeknek érdekében, akik az említett időben háztartásában, gazdaságában vagy üzletében alkalmazásban állottak.

Második osztály

51. §.

A második osztályba tartoznak:

1. az összes köztartozások, amelyek a csődnitást megelőző három év alatt jártak le és nem nyertek kielégítést azokból a javakból, amelyekre vonatkoznak; a munkásbiztosítási pönztárnak a csőd alatt álló vállalat irányában fennálló és a munkásbiztosítási törvény 157. §-a alapján járó követeléseire, valamint az egyéb törvényekben előírt biztosítási járulékokra;

2. a pénzintézetek csődjeiben, amelyek takarékbetétek elhelyezésével foglalkoznak, a betétek kifizetésére vonatkozó követelések és pedig minden egyes betevő részére 10.000 dinárig terjedő összegben, ha valamely személynek egy és ugyanazon vállalatnál több betétje van, ebben az osztályban csak az említett összeg nyer kielégítést, tekintet nélkül arra, hogy hány betétje van a vállalatnál;

3. azok a 30.000 dinárt meg nem haladó kártérítési követelések, amelyek a köződösnek mint törvényes képviselőnek (atyrának, gondnoknak) képviseltjeivel szemben vagyonuknak gondatlan kezelése folytán keletkeztek. Az ilyen követelés azonban nem tartozik ebbe az osztályba, ha az a vagyonkezelés megszűnését követő két év alatt a bíróság előtt nem érvényesítettett.

Harmadik osztály

52. §.

A harmadik osztályba tartozik valamennyi egyéb csődkövetelés.

53. §.

Azok a járulékos természetű követelések, amelyek a csődnitást előtt keletkeztek, ugyanabba az osztályba tartoznak, mint a főkövetelés. A köződös tartozásának a kielégítésére fordított összeg megtérítésére vonatkozó követelések ugyanabba az osztályba tartoznak, mint amelybe tartozott volna a kielégített követelés.

A köződös nejeinek követelése

54. §.

A köződös neje azt a tényt, hogy férjének valóban átadott a hozomány, csak a törvényben előírt alakszerűségeknek megfelelő és a hozomány átadá-

sával egyidejűleg, vagy pedig legkésőbb a csődnitást megelőző két éven túl kiállított okirattal bizonyíthatja.

A hozomány átvételét igazoló magánokirat kelete egymagában véve nem elegendő bizonyíték.

Kereskedelmi hitelezők követelése

55. §.

Azoknak a hitelezőknek a követelése, akiket a kereskedelmi törvény rendelkezései értelmében a házassági szerződésekből eredő követeléseket megelőző rangsor illet meg, a csődtömegből abban az összegben nyerne kielégítést, amely azokra a csődtömegből jutna, ha ily követelések nem állnának fenn. Ha az ilyen hitelezőre házassági szerződésből eredő követelés nem létében több jutna, ez a többlet a házastársnak, mint csődhitelezőnek a házassági szerződésből eredő követelésére jutó részesedéséből nyer felezetet.

A csődben nem érvényesíthető követelések

56. §.

A csődben nem nyerne kielégítést:

1. a csődhitelezőknek követelése után a csődnitástól járó kamatok és a csődhitelezőknek a csődeljárásban való részvételével felmerült költségek;

2. büncselekményekből kifolyólag kirótt barmimnenti pénzbüntetések;

3. ajándékozási szerződésből eredő követelések, ha pedig a csőd hagyatékra nyílt meg, a hagyományon alapuló követelések;

4. a törvényen alapuló azok a tartási követelések, amelyek a csődnitást követő időre járnak, kivéve, ha a köződös a tartás fizetésére, mint az el-tartásra kötelezett személy örökösö kötelezőve van.

Megkönnyítették a cserép- és téglakivittelt Görögország felé

Közvetlen összeköttetést létesítenek a Dunabánság és a szalonikii kikötő között

Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara hétfőn jelentést adott ki, amelyben bejelenti, hogy a cserép- és téglakivittelt, amely Görögország felé irányul, megkönnyítették. A jelentés a következőket tartalmazza:

— Cserép- és téglagyáraink erősen érdeklődnek Görögország piacai iránt. A noviszadi kereskedelmi és iparkamara, vállalkozóink érdekeit szemelőtt tartva, illetékes helyen mindent elkövetett, hogy ezeknek a cikkeknek a Görögországba való kivittelt megkönnyítse. Voltak egyes állomások a kereskedelmi és iparkamara területén, amelyeken a feladók nem részesültek szállítási kedvezményben. A kamara illetékes helyen eljárt, hogy a Görögország felé irányuló szállítmányok feladói főként pedig a cserép és téglagyárak szállítási kedvezményt kapjanak. A kamara görögországi kereskedelmi megbízotunk utján értesítést kapott, hogy a jugoszláv téglá- és cserép árban és minőségben egyaránt veri a francia és olasz konkurenciát. A noviszadi kereskedelmi és iparkamara beszerzte az érdeklét görög importkörök névjegyzékét, amely minden a kamara területéhez tartozó vállalkozónak rendelkezésére áll.

— Görögországban még mindig igen nagy a kereslet téglá- és cserépprodukciónk iránt, mert a görög kormány házakat épített a menekültek számára és erre a célra Jugoszláviában szerzi be a szükséges anyagot. A kamara értesülései szerint Görögországban újabb ötvézezer ember érkezését várják, akik a Kaukázusból és Krimből menekülnek és akiknek a számára szintén menedékhelyeket fognak építeni. A görög importkörök már most információk tárgyalásokat folytatnak, hogy az új épületekhez szükséges anyagok beszerzését már előre lefedezzék. Ezenkívül január 1-étől kezdve életbelépett Jugoszlávia és Görögország között a direkt tarifa, ami komoly könnyítéseket vezet be. Ezzel véglegesen rendeződtek a kereskedelmi kapcsolatok a két állam között, amit az 1927-ben kötött kereskedelmi szerződés a szalonikii szabadzónáról és 1928-ban a kereskedelmi konvenció megkötése előzött meg. Görögország évente átlag öt-hatszáz millió dinár értékű árut vásárol nálunk és ebből az összegből a legnagyobb részt a fa, cement, téglá és cseréparu foglalja le. A most létrehozott kapcsolatokkal a Dunabánság is közvetlen összeköttetést nyert a szalonikii szabad kikötőhöz, ami bánságunk iparára nézve óriási jelentőségű.

Bécsi gázgyári kocsz, legfinomabb porosz kőszén, száraz tűzifák

POTASHAN fátelépén
Margit malommal szemben. Telefon 3-86

A bányák termelése egymilliárd dinárral emelte az állam jövedelmét

Az erdő- és bányügyi miniszter az 1929-es gazdasági esztendőről

Korosec Antun erdő- és bányügyi miniszter a minisztérium múlt évi működését a következőkben ismerteti:

— 1929. január hatodika óta a minisztérium rendkívül sok hasznos munkát végzett el. Így többek közt meghoztuk az erdőtervényt, amellyel 23 törvényt egyesítettünk. Öfelsége Alekszandar király szentesítette a Hazai faipar védelméről szóló törvényt. Főbb fontos szabályrendeletet dolgoztunk ki így az *állami erdők kihasználásáról* szóló, az ingyen fa kiadásáról szóló stb. szabályrendeleteket. A minisztériumban számos új szabályzat áll kidolgozás alatt. A minisztérium revideálta a hosszulejárati erdő szerződéseket és a Boszniában, Horvátországban végrehajtott erdő revíziók az államnak készítmillió dinár hasznot jelentenek. Ezzel egyidejűleg az egész állami erdőgazdálkodás új alapokra helyeződött. Az állami erdőgazdálkodás kérdésének rendezésére vonatkozó munkálatok során bizottság vizsgálta meg a délszerbiai erdőviszonyokat. A bizottság munkáját legközelebb nyilván-

nosságra hozzuk. Ahol szükség mutatkozott ott különféle kézségeknek és önkormányzati testületeknek erősítés céljából pénzületi segítségeket nyújtottunk. A vad- és halászat szabályozása is megkezdődött és ezek a munkálatok nagy mértékben haladnak előre. A minisztérium a bányák fejlesztése terén is rendkívül intenzíven dolgozott az elmúlt évben. Elkészült az új bányatörvény, amely öt fajta törvényt egyesített. Legközelebb a kötelező bányafelügyelet is életbe lép. A minisztérium nagy gondot fordított arra, hogy a termelést fejlessze. Ebben az esztendőben az átlagos bányatermelés tizenöt százalékkal emelkedett, amely az állam bevételeit körülbelül egymilliárd dinárral emeli. Szorgalmasan dolgoztunk az állami bányavállalatok modernizálásán és elkészítettük a bányák komercialisálásáról szóló törvényjavaslatot is. Előkészületben van egy bányaszakiskolának a megnyitása is. A minisztérium a Topesiderben egy erdő- és bányügyi és vadász muzeumot nyit meg. Az előkészületeket itt is megtettük.

Az elmúlt évben szaporodott a jugoszláv bankok betétállománya

A bank-kamatláb csökkenő tendenciát mutat

A jugoszláv bankok nemsokára nyilvánosságra hozzák az évi mérlegeiket. Még nem ismerjük a jugoszláv bankok ezévi üzleti eredményeit, csupán csak a Narodna Banka igazgatósága jelentette be, hogy 1930-ra részvényenként 400 dinár osztalékot fog fizetni. Ha az egyes pénzintézetek kurzusait vizsgáljuk, akkor megállapíthatjuk, hogy általában a jugoszláv bankok 1929. évre magasabb osztalékot fognak fizetni, mint amennyit 1927-ben vagy 1928-ban fizettek. A jugoszláv pénzügyi intézetek részvényeinek árfolyamai 1929. május hónapjától kezdve, vagyis az 1928. évi osztalékok kifizetése után is állandóan emelkedtek és talán csak az év végén mutattak némi visszecsalást. A jugoszláv pénzügyi intézetek részvényeinek az emelkedését azonnal magyarázzák, hogy az elmúlt évben a betétek mindenütt rendkívül szaporodtak. A bankbetétek szaporodásával szemben a kamatláb csökkenő tendenciát mutatott. Míg január és február hónapban a köl-

csönök után 14—16 százalék kamatot számítottak, szeptemberben már a kamatláb 9—12 százalék között mozgott. Még ez a kamatláb is rendkívül magas a mai viszonyok között.

Az elmúlt esztendőben a bankbetétek az 1928. évihez képest egymilliárd dinárral emelkedtek. Amíg 1928-ban a betétek 10.300 millió dinárt tettek ki, addig 1929-ben 11.330 millió dinárral emelkedtek.

A jugoszláv bankok nagy mértékben résztvettek a jugoszláv kiviteli finanszírozásban is, azonban értékes jelenség volt, hogy az exportőrök nem igen vették igénybe a bankok export-hiteleit. Az idén a külföldi exportőrök Jugoszláviában nagyobb részt közvetlen vásárlásokat eszközöltek, így a belvárosi exportőröknek nem volt szükségük arra, hogy belvárosi hiteleket vegyenek igénybe, amelyek az áralakulás szempontjából rendkívül megrágitották volna az exportra kerülő gabona árát.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotica Lloyd közleményei — Rovatvezető: dr. Pavlovics Milos titkár

Az ipar- és gőzkazánfelügyelők helyzete a bánságokban

A báni hivatalok szervezetről szóló törvény 76. szakasza szerint az ipar- és gőzkazánfelügyelők mint a bán mellé beosztott szakelőadók működnek a bánságok területén és a fennálló előírások szerint a összehangzásban a helyi igazgatásról szóló törvényvel végzik teendőiket. Ezzel kapcsolatban és a helyi miniszterrel egyetértésben a szociálpolitikai és köznevelési miniszter múlt év december hó 20-ikán 83.433 szám alatt a következő rendelkezést adta ki:

1. Az ipar- és gőzkazánfelügyelők a bán szakelőadói mindazokban az ügyekben, amelyeket a munkavédelmi, az iparfelügyelőkéről szóló törvény és egyéb törvények az ő működési körükbe utalnak.

2. Az ipar- és gőzkazánfelügyelősek nem alkotnak külön hatóságot, hanem a bánsági igazgatás alkatrészeinek tekintendők.

3. Közigazgatási szempontból az ipar- és gőzkazánfelügyelők a bánságban vannak alárendelve, szakdolgozóknak pedig a szociálpolitikai és egészségügyi miniszternek, akitől a bán utján kapják a szükséges utasításokat.

4. Mindenennél a munkavédelmi, valamint az iparfelügyelőségekről szóló és egyéb törvények értelmében hozandó határozatot, döntést és rendeletet első fokon a bán ad ki, amelyek ellen az érdekeltek — az arra rendelt határidőn belül — a szociálpolitikai és egészségügyi miniszterhez felelhetnek.

*
Az egyenlő elbánás elve a csehszlovák-jugoszláv kereskedelmi szerződésben. A Jugoszlávia és Csehszlovákia között megkötött kereskedelmi és hajózási szerződés zárójegyzékének I. szakasza (4. pont)

a két ország alattvalóinak egymás területén való jogi helyzetét a következőképpen szabályozza: Az egyik szerződő félnek azok az állampolgárai, akik a jelen szerződés életbe lépésétől kezdve napján a másik szerződő fél területén lakhatási joggal bírtak, illetve ott kereskedéssel, iparral, hajózással foglalkoztak, avagy mint munkások (alkalmazottak) dolgoztak, az illető foglalkozás végzése tekintetében ugyanolyan elbánásban részesülnek, mint a saját alattvalók.

Sőbehozatal engedélyezése a külkereskedelemben. Az állami egyeduralmasági igazgatóság az össze szármított hussal foglalkozó iparvállalatoknak, amelyek termékeik részére nem használhatják a mi állami monopólium által nyújtott só, az igazgatóság kémiai laboratóriumától előzetesen beszerzett véleményezés alapján engedélyezi a kívánt sónak külföldről nem denaturált állapotban való behozatalát azzal, hogy ez után a só után a behozatalkor 1000 kilónként 150.— dinár monopóliumtérlet fizetendő. A behozott só mintént való felhasználásának ellenőrzése az ipari, bányászati stb. célokra szolgáló só eladása és denaturálása, valamint fogyasztásának ellenőrzése tekintetében kiadott szabályzat 19.—21. szakaszai értelmében történik.

A román kormány felmondja a kereskedelmi egyezményt. Külügyminiszterünk úján értesülünk, hogy a román kormány elhatározta, hogy ez év március hó 1-1. hatállyal felmondja a Bukarestben 1925. évi május hó 6-ikán velünk kötött ideiglenes kereskedelmi egyezményt. Itt egy általános, a többi országokra is kiterjedő intézkedésről van szó, amelynek célja lehetővé

tenni Romániának az új vámtarifa alapján kidolgozott kereskedelmi konvenciók kötését. Egyidejűleg úgy értesülünk bukaresti követtségünktől, hogy a román kormány már bejelentette készségét, hogy országunkkal megkezdje a tárgyalásokat új kereskedelmi szerződés kötésére.

Uj jugoszláv konzulátusok. A külügyminiszteriumból nyert értesülésünk szerint Bordeauxban, Genuában és Hamburgban új jugoszláv konzulátusok nyíltak meg. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy ezekhez a konzulátusokhoz is csakis az illetékes kereskedelmi és iparkamara után forduljanak, amennyiben külföldi információkra vagy interjúkra van szükségük.

Nemzetközi plakátkiállítások. Berliin követőségünk értesít, hogy ez év tavaszán Essenben (Rheinland), majd pedig Altonában és Königsbergben ismét nemzetközi plakátkiállítást rendeznek, tekintettel arra, hogy a plakátkiállítások iránt tavaly óriási érdeklődés nyilvánult meg. A nyomda- és egyéb érdekelt vállalatok, valamint a művészek figyelmét különösen felhívjuk erre a kedvező alkalomra, amely ingyenreklámhoz juttatja őket és körjük őket, hogy — amennyiben az esseni kiállításon részt kívánunk venni — válogatott plakátjaikat e hó 15-ikéig küldjék el majnafrankfurti konzulátusunknak, amely azokat illetékes helyre továbbítani fogja.

Nagyvásárok és kiállítások. A brit gyáripari világitállítás ez év február hó 17-ikétől 23-ikáig lesz megtartva Londonban és Birminghamban. A prágai nagy mintavásárt március hó 16-ikától 23-ikáig tartják meg. A brüsszeli XI. nemzetközi nagyvásárt április 2-ikától 16-ikáig tartják.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Az Ofa tuzlonált az egyik legnagyobb angol fahaszkodalmi céggel. Beogradból jelentik: A jugoszláviai faiparban az utóbbi napokban nagyjelentőségű események történtek. Az Ofa, melynek Genében van a székhelye, szerződést kötött a British and European Timber Trust Ltd-vel és a szerződés értelmében az Ofa társaság vezérigazgatója átveszi a British European and Timber Ltd. vezetését. Ennek a tranzakciónak az európai faiparban rendkívül nagy jelentősége van, mert ezáltal egy kézbe kerül két olyan vállalat, amely évente kétfélmillió köbméter fát termel ki. A tranzakció következtében európai körökben arra számítanak, hogy a pihafa ára a jövőben stabilizálódni fog. Ez a tranzakció a jugoszláv faiparban érdekli, hogy az Ofának nagy érdekeltségei vannak itt. Az Ofa Jugoszláviában Yardar név alatt dolgozik, viszont a vele együtt működő angol társaság nagy fahaszkodalmi Jugoszláviában. Az Ofa azonkívül Jugoszláviában érdekelve van már a Szlavia D. D., a Dom D. D., a Narodna Sumska Industrija stb. vállalatokkal. Alaptőkéje tizenkétfélmillió svájci frank. Az 1929-es üzletévben kétfélmillió svájci frank tiszta nyereséget mutatott fel.

A bánság legnagyobb gyümölcsfaiskoláját létesítik Szubotican. A báni hivatal földművelési osztálya nemrégben kérdést intézett Szubotica város tanácsához, hogy hajlandó volna-e Palicson gyümölcsfa iskolát létesíteni. A városi tanács azonnal válaszolt a báni hivatalnak és közölte, hogy kész erre a célra huszonnégy hold termőföldet a gyümölcsfa iskola rendelkezésére bocsátani. A báni hivatal részéről dr. Novakovic inspektor folytatta le a tanácskozásokat a szubotica városi tanáccsal. A tárgyalások teljes sikerrel befejeződtek és tavasszal a bánság legnagyobb gyümölcsfa iskoláját fogják felállítani Palicson. A gyümölcsfa iskolában különböző gyümölcsfák nemesítésével fognak foglalkozni és az ország legnagyobb része Szuboticáról fogja beszerezni ennéül szükségletét.

Huszonkét iparigazolvánnyal többet adtak vissza a múlt évben Szubotican, mint amennyi utat váltottak ki. A szubotica rendőrség iparügyi osztálya statisztikát állított össze a múlt évi működéséről. Eszerint az első fokú iparhatóságához 1967 darab ügyirat érkezett be. Ezek közül 427 kérvény iparigazolvány elnyerésére irányult, míg az iparigazolványról 449-en mondtak le. A múlt évben tehát huszonkettővel több iparigazolványt adtak vissza, mint amennyi utat kiváltottak. Megemlíkezik még a kimutatás arról, hogy a tanoncvizsgálatok rendezése ügyében 105, tanoncfelszabadítási ügyben 64, tanoncszerződés megsemmisítése végett 28 beadvány érkezett be. A kiadott iparigazolványok közül 113 ipari, 205 kereskedelmi és 92 ügynöki működésre jogosít. Az ipartörvény értelmében az ipari alapra behajtottak összesen 66.750 dinárt. Az ipari osztály az elmúlt évben mindössze tizenöt ügyirat elintézését halasztotta erre az évre. Az ipari osztályon 627 kihágási feljelentést tettek. Ipari kihágás miatt 313, a munkásbiztosítóba való bejelentés elmulasztása miatt 119, az üzletzárási rendelet megszegése miatt 151 és más kihágások miatt 44 feljelentés érkezett. A rendőrség 1091 büntető parancsot adott ki, 515 tárgyalást tartott, 853 ügyben végleges határozatot hozott, 606 ügyben végrehajtatást rendelt el. A múlt évben pénzbírság címen 44.730 dinárt hajtottak be. Az ipari hatóságnál 82 polgári per volt folyamatban 459.227 dinár 80 para értékben és 94 polgári tárgyalást tartottak.

CSAKIS PYRAM PASZTA!

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Írta: BAEDEKER

A legizgatottabb kérdések egyike: mit teremtett volna a zseni, aki fiatalkorában halt meg, ha tovább él és megöregszik? Shelley, Petőfi, Chatterton, Keats, Körner, Kleist? Milyenné fejlődött volna Reviczky Széver, Mauff, Weininger és sok más ígéretes tehetség, akik kora ifjúságukban dönték ki az élők sorából? S még izgatottabb kérdés, hogy miért oly nagy a halandóság a kiváló elmék közt? S miért hal meg a zseni könnyebben és korábban mint a nyárspolgár? Büntetésből-e, vagy jutalomból?

Akinek a nagy katonák vagy az u. n. kitünő politikusok érdekesebbek, mint a hasonló rangú írók és művészek, az aligha tudja, hogy mi az irodalom meg a művészet, de valószínűleg azt se, hogy mi a haditudomány meg a politikai mesterség. Mert különben tisztában volna azzal, hogy melyik az elsőség. Ha erről a kérdéstről van szó, mindig a Shakespeare és Raffael kortársai jutnak eszembe, de a neveik — nem jutnak eszembe. Pedig az ő korukban is a legtöbben többre becsülték ezeket a ma már névtelen kortársakat mint Raffael és Shakespeare-t.

A *Gil Blas* a legkitünőbb regények egyike s jelenlegben nem messze mingyárt a *Don Quijote* után következik. Talán még szórakoztatóbb nála, mert bárha főszereplőinek az érdekessége távol áll a *Don Quijote* tragikumától s a *Sancho Panza* félig tudatos, félig tudatlan egészséges komikumától, a könyv még tarkább s több kalandot s történetet tartalmaz a Cervantes remekénél. Hogy a kedveltsége mégis annyira mögötte marad a szomorú külsejű lovag regényének, annak alighanem az az oka, hogy bár a *Gil Blas*-francia szerző — Alain René Lesage — írta, az nagyon is spanyol s így azok részére, akik az iberiai félszigeten túl vagy innen laknak, spanyolul van írva, míg a

Don Quijote, amelyet pedig spanyol író irt retekbe, egészen emberi mű, s az alakjaiban több az általános emberi mint a különleges spanyol elem.

Mindamellett még senkisémet unatkozott, aki a *Gil Blas* kalandjait olvasta. De az is bizonyos, hogy még mindenki mulatott, aki a *Don Quijote*-ét éite át vele.

— Mit olvas? — kérdeztem egyszer egy urtól.
— Lord Byron-t, — felelte ő, erősen hangsúlyozva ezt a szót: *lord*.

Mintegy dicsekedett az olvasmányával s annak nagyragu szerzőjével, akár egy előkelő személyes ismerőssel, akinek neve elől a világért se hagyná el azt az *epitheton ornans*-t, amelynek minden szociális mozgolódás, új-mentalitás és világégés ellenére még nem haltak ki — sőt támadnak is — a naiv tisztelői. Az én emberem úgy ejtette ki ezt a szót: *lord*, mint ha azzal a maga kiválóságát és a régi nemességét akarta volna hangsúlyozni. Mintha így szólna:

— Én nem olvasok akárkitől, hanem csak jó családból eredett íróktól, akikről biztos vagyok, hogy csupa színvonalos dolgot produkálnak: *gróf* Keyserlingtől, *Ligny hercegtől*, *bárá* Keményitől, *Prohászka püspöktől* és *Lord Byron-tól*.

Nem mertem kérdést intézni hozzá, vajjon szokta-e olvasni Petőfit? Attól féltem, hogy nem-mel fog felelni. Mert Petőfi nem volt jó házból való költő.

Képzeltéhetőség nélkül nem lehet íróvá az ember, de csupán képzeltéhetőséggel se.

Két író.
Az egyiknek megdicsérik valamelyik dolgát s ő feleli:

— Néha a vak tyúk is talál szemet.
A másiknak kifogásolják egy munkáját s ő így nyilatkozik:

— Az ezerforintos lóval is megtörténik, hogy megbottlik.

Nincs természetesebb dolog mint hogy a költők és művészek másképpen élnek mint egyéb kortásaik, — hiszen másképen is éreznek és gondolkoznak mint az olvasóik.

Az író, aki úgy viselkedik mint egy primadonna, úgy is jár mint a primadonna. Bizonyos idő múlva «ad acta» teszik s a szép multját emlegetik.

Az írónál s annál, amit produkál, fontos, hogy minő tollal, mily papíron s mily színű tintával ír, s hogy az író minő hangulatban van, amikor munkához fog. De annak is van némi jelentősége s az is befolyásolja egy kevésbé a művei sikerét, hogy — van-e tehetség?

Nagy íróknak joguk (és erejük) van, hogy új törvényeket hozzanak, a kicsinyek kénytelenek az évenyben levő régi szabályok szerint dolgozni.

Eszményi olvasónak az mondható, aki rokonlétel az írónal, aki szinte *maga írja* a könyvet, amelyet olvas s aki azt csak azért nem írta meg, mert a másik az alkotásban megelőzte. Ilyen olvasó persze kevés van, de ez a kevés kárpótolja a szerzőket ama sokakért, akik — nem ilyenek.

Az irodalomnak nagyobb hatása van a korra mint a kornak az irodalomra s érezhetőbb változásokat idéz elő az olvasók lelkében mint aminőt a kortársak gyakorolhatnak az ő idejükben megjelenő könyvekre. S azért csak puffogó és üres frázis marad a gyakran idézett állítás, amely szerint: az irodalom tükrö a maga idejének, — közelebb áll az igazsághoz, hogy a kor és a kortársak lelke és gondolkodása tükröképét mutatja az egykoru irodalomnak.

Kritika egy író társunk művéről:
— Ez a könyv száz év előtt egészen jó mű lett volna.

Egy másiktól:
— Jó könyv, de száz év múlva rossz lesz.

A legtöbb olvasó ostobaságnak tartja azt, amit meg nem ért és bölcseségnek, amit megért. Innen ered némely írónak a népszerűsége és másoknak meg a népszerűtlensége.

»TRETORN«

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

állít elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb melegezéssel.

Vegyen

Ön is még ma

»TRETORN«

sár- és hócipőt, mert ezek a legjobbak!

Megnyilt BÁC S községben modern gépekkel felszerelt, gőz- és villanyüzemre berendezett

tejfeldolgozó- és sajtgyár

Németországban tanult szakember vezetésével

Készít és szállít:

Kolostorvédjegyű Camembert-sajtot — (Frühstückkäse) dobozokban, cca 100 gramm tartalommal és legfinomabb teavajat, Pasteurizált tejszínt

Kérjen mintaküldeményt és árajánlatot!

J. Krámer tejjelgazdálkodása és sajtgyára Bács

Weitzenfeld

i Drug

Szubotica

INTERURBAN
TELEFON
192

Futószőnyegek, linoleumok, kárpitoscikkek, valamint lisztes-, korpás-, gabonás- és egyéb zsákok eredeti gyári áron óriási választékban.

Kérjen árajánlatot!

Andri-Hogge elismerten elsőrendű
Leánynevelőintézet

GRAZ — Leasingstrasse 19 Telefon 29-93
Szüneti otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

Előrehaladt szórón miatt még a rektáron levő kis csatlakozás és kis cipő lecsatlakozott ártan kaphatók. Gyermeköltöny 23-tól 36 számig, Női, férfi csizmát és cipőket méretük szerint készítik, árakony és beteg lábakra különösen nagy figyelemmel

Thurzó cipész
Subotica, Karadjordjev trg 5

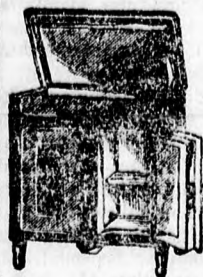
Hentesek részére
húsvágógép,
kolbásztöltőgép
bárdok, kések

valamint háztartási és onyhatilizerelési cikkek olcsó áron kaphatók

Weiner vasfeszkeskedésben
Subotica, Gyümölcs piac
Kérjen árajánlatot!

Prima retorta fazzet, beočni portland cement, péci kovacszenet, tüzfűt és koksot ajánl

Révai Adolf
Subotica, Sokolska 2
Telefon 551

Szabadalmazott

légszekrényeink

árát leszállítottuk!

Mielőtt légszekrényt vásárol, kérjen árajánlatot és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER légszekrény-, fahor- és részgyártó
SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1-34

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL 280 ÓRA ALATT

A ZEPPELIN VILÁGKÖRÜLI UTJA — IRTA: VÉCSEY ZOLTÁN

— Copyright by Bácsmezei Napló —

Kedden este a császári színházban rendezett díszelőadás vendégei voltunk. Egy klasszikus dráma szerepelt a műsoron s a japán színészek tehetsége, meg művészeete semmiben sem áll európai kollégáik mögött.

Előadás után újból együtt voltunk vacsorán. Eckener közölte velünk, hogy csütörtökön reggel négy órakor startolunk a Csöndes óceán lebirására. Két éjszakánk s egy napunk van még Tokióban.

XII.

Szerdán délután szobámban heverészttem, mikor kopogtatás riasztott fel. Megint valami teára cipelnek, gondoltam bosszankodva. Vendégem egy ötven év körüli, simára borotvált amerikai volt, aki nagyon üzleties modorban adta elő kívánságát.

— Haberston James vagyok, magánzó és amatőr meteorológus. Nevemet bizonyára ismeri.

— Nem volt szerencsém.

— A szakkörök eléggé becsülik munkásságomat. Szeretném a Zeppelinnel megtenni az utat Lakeshurstig, de már nincs számomra hely. Arra akarom kérni, engedje át a tisztét. Természetesen illő módon kárpótolom. Ezt a 20.000 dolláros csekket bármely pillanatban honorálják.

A dőlyfős hangon megtett ajánlat igen felbosszantott. Kereken visszautasítottam s viselkedésemmel eléggé kifejezésre juttattam, hogy terheire van.

Különös mosollyal távozott. Átöltözködni készültem, amikor újból kopogtak. A boy lépett be levéllel.

Megismertem Oduska szarkaláb betűit. Idegesen bontottam fel a borítékot s szaladtam végig a sorokat:

»Kérem, azonnal üljön a szálló előtt várakozó autóbába. A sofőr majd bevezeti abba a helyiségbe, ahol várom. Egy pillanatot se késsen. X.«

Eszéveszetten rohantam az autóhoz. Gyorsan vágattunk tova. Az elővárost is elhagytuk s a kocsi egy magányos ház előtt állott meg. A sofőr felkísért s egy ajtóra rámutatva, magamra hagyott.

Nem is gondoltam az egész helyzet különöségére. Kopogás után benyitottam. Csaknem teljesen üres szobában találtam magam. Az ablakon vasrács. A szobában senki. Alighogy körülnéztem, hirtelen gyanus zajt hallottam. Ránéztek az ajtót. Dörömbölni kezdtem, mindhiába. Csapdába esett. Részemlétem arra, hogy Haberston műve az egész.

De hogy került Xénia a játékba?

Most rémült érzés szaladt át rajtam. Börtönbé csuktak s csak akkor engednek ki, mikor már a Zeppelin árkon-bokron túl van.

Már öt óra mult. Hogyan fogok kiszabadulni?

Az ablakhoz szaladok. Teljes erővel rázom a rácsot. Nem enged.

Letekintek. Hirtelen nagy öröm fog el. A ház előtti kis kertben, krizantémumok között ott áll — Cseresznyevirág.

Lekifájtok hozzá. Felbúz, megismer, de ijedten szájára teszi az ujját. Mentő ötletem támadt. Kiszakítottam noteszemből egy papírlapot s lázas sietséggel vettem rá:

»Cseresznyevirágocská! Stess az Imperial-szállodába s értesítsd Mrs. Leedset, hogy itt vagyok bezárva. Jöjjön és szabadítson ki.«

A cédulát bezártam cigarettatárcémába s a tárcát ledobtam Cseresznyevirág elé. Úgyesen a tárcára lépett, azután lehajolt, mintha virágai között babrálna s vimonójának ujjába rejtette a tárcát.

Folyton az ablaknál álltam s lázas izgalommal figyeltem. Cseresznyevirág csakhamar betért a házba, jó félórába került, míg távozott. Díszes kimonójában volt, szemmel látható, hogy a teaházba megy.

Beesteledett. Az égen milliónyi csillag ragyogott. Életem legkínosabb órái voltak ezek. De csodálatos, nem bántott, hogy esetleg lemaradok a léghajóról, hanem az a gondolat, hogy végleg elszakadok Xeniától.

Tíz óra tájban autó közeledett a városból. Mr. Leeds és felesége ült benne, kíséretükben volt Osaki dr. és két egyenruhás rendőr is. Rövidesen szabad voltam s boldogan tértem vissza barátaimmal a városba. Később megtudtam, hogy Cseresznyevirág nyolc óra tájban továbbította üzenetemet. De a levél titkára nem jöttem rá.

Az utasok nagyrésze már elhagyta az Imperialt s vonaton ment ki Kasumigaurába. Mi autón vágattunk oda. A start csütörtökön reggel négy órára volt kitűzve. Ejjel két órakor értünk ki. A repülőtérre nagy sürgős-forgás fogadott. A Zeppelint már szerdán este megtöltötték hajtógázzal és héliummal, az indulást mindenben előkészítették, de kellemetlen incidens történt. Amikor a léghajót kivontatták a csarnokból, a hajó orrát túlmélyre szorították le s a gondola feneké megsérült, a kormány pedig elgörbült. A léghajót vissza kellett vontatni. Nyomban hozzákezdtek a javítás munkálataihoz, de a bosszuság és elkedvetlenedett utasoknak vissza kellett térniük Tokióba. Eckener dr., aki lázas volt s a gyomrára panaszkodott, szintén rendkívül bosszankodott. Közölte az utasokkal, hogy este hat órára térjenek vissza, mert a második start akkor lesz. Én a repülőtérre maradtam, mert nem szerettem volna Mr. Haberston újabb csapdjába kerülni. A javítás munkálatait figyeltem, amelyek gyorsan haladtak előre.

Hat óra tájban egy tragikomikus epizód hozott változatosságot a lázas előkészületek munkálataiba. A javítás befejeztével a léghajót alaposan megvizsgálták, nem lopózkodott-e be a gondos ellenőrzés dacára is polvautas a belsejébe. Amikor Lehmann a szűk élelmiszerraktárba lépett, elfuló hörgés ütötte meg állát. A hang irányába siettem s lényeg két láda között, hihetetlen kis résben egy emberi alak zsugorodott össze. A szerencsétlent kimentette horzalmos helyzetéből. Már közel volt a fulladáshoz, az arca kék és zöld színben játszott s amin a szabad levegőre hozták, elvesszette eszméletét. A mentőkocsi szállította be a tokiói kórházba.

Már beállt az alkonyat, amikor megérkezett az utasok különvonata. A reggeli bosszúság elűnt, mindenki reménységgel tekintett az újabb start elé, azonban esalódnok kellett. Műszereim igen aggasztó tüneteket mutattak s a beérkezett jelentések is kedvezőtlenek voltak. A szél nem enyhült, ellenkezőleg, perceről-percre erősödött. Közben egyre tartott vendéglátó japánjaink köszönlése. Gyalog, kerékpáron, autókön vándorolt ki Tokio népe, komoly férfiak európai öltözetben, óriási szálmakalappokkal s nagy pápaszemekkel — sehol annyi pápaszemes férfit nem láttam, mint Tokióban. — az asszonyok elbájos kimonóban, gyermeküket hátukra kötözték s fapapucsuk nagyokat koppant. Nyolc órakor már meggyőződünk róla, hogy nem indulhatunk. Az utasok azonban nem akartak visszatérni, elhatározták, hogy az éjszakát a repülőtérre töltik. De hol aludjunk? A léghajóban tikkasztó volt a meleg, azt igazán nem lehetett kibírni. A csarnokban s a csarnok körül vertünk tehat tábor s a kitartó japánok is velünk maradtak. A nedves fűvön töltötte ezer és ezer ember az éjszakát, kiterített pokrócokon, gyékényfonatokon és ujságlapokon. A szertartási asztalon, amelyre a busznital kelyhét fogják rakni, a német követ felesége és leánya aludt. A pittoreszk képet fényzőrók és ivlámpák világították meg s a félálomban bóbiskolók jellegzetes hanyag mozdulatai tették változatossá.

(Polytatása következik.)

NYILT-TÉR

Javna zahvalnost

Povodom snrni moje dobre i nikada neprežaljene majke ovim putem izjavljujem svoju zahvalnost svima onima, koji su se za vreme bolesti našli cko pestelje bolesne mi majke; onima, koji su usmeno ili pismeno izjavili saučesće kao i onima koji su uzeli učešća na pogrebu i na taj način donekle doneli utehe mom bolu.

Ožalošćeni nesretni sin

Vlajko Popović
bankovni činovnik

A legkellemesebb és legolcsóbb szórakozás a

TOMBOLA

a Bárány kávéházban (»Kafana Srpski Kraji«), ahol 2 dináros tombola-jegyekkel nagyobb pénzösszeget nyerhet. A tombola, amely az ország összes nagyobb városában nagy közkeveltségnek örvend, itt is az Országos Aero-Club vezetése alatt áll. Kezdeté naponta este 8 órakor.

218

A Szuboticali Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesülete iparosok bálát rendez a Lloyd helyiségében 1930. év január hó 12-én, kezdeté este 9 órakor.

Azok a hölgyek és urak, akik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak az iparos betegsegélyző titkári hivatalba naponta d. e. 8—12-ig és délután 2—4.

A rendezőség.

Autósok!!!

Kerékpárosok!!!

Nincsen többé gummidefekt!

Külföldön már régen nagyszerűen bevált
Érdeklődők forduljanak propektusért

Vécsey Nándorhoz, Titel

107

Helyi ügynököket felveszek

Kivándorlók figyelmébe!

Aki az Egyesült Államokba, Kanadába vagy Délamerikába: Argentína, Brazília, Uruguay államba akar utazni, annak azonnali és díjtalan felvilágosítást nyújt a

FRANCIA VONAL

Hasonló felvilágosítást nyernek a visszautazók is.
Beograd Sombor Vel. Beeskerek
Karađordjeva 91 Vojvoda Putnika Venac 20 Obala Princess Jelena 3

Mindennemű

LŐTT VADAT

nyulat, fácánt, foglyot,
őzet, vaddisznót, szarvast

veszek

ab feladóállomás

Nagyobb mennyiség átvétele a helyszínen történik

E. VAJDA

vadnagykereskedő

Čakovec - Medumurje

Távíratcim: Vajda Čakovec

Telefonszám: 59, 60, 3 és 4

11944

Nedves, dohos lakásába legjobb és legmegbízhatóbb a világszabadalmazott fertőtlenítő, szagtalanító és illatosító

„BRIXOL”

20 évvel megfiatalítja a „SCHNEEWEISS” HAJREGENERÁTOR!

Visszaadja a megőszült haj, hajusz, szakáll eredeti színét. Garantáltan mérlegmentes. Minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. — Ahol nincs, oda 40 dinár előzetes beküldése után két üveggel bérmentve szállít

BALLA DROGÉRIA, Vel. Beeskerek

SENZÁCIÓS LAKASBERENDEZÉS ÖSSZESEN! D. 18.000.-

EBEDŐ: HALÓSZOBA: KOMPLET. KEMÉNY PABÓL TÜKÖRRREL ÉS ÜVEGGEL. 2 SZÉKR. 2 AGY. 20. 92 KAR. 1 TOALETT.

KONYHA: REZEK EMELLAK. FALDÍZ. TÁSZTAL. VÍZPAD. SÜLLŐKÉ.

MÜBUTOR!

ALAPÍTVÁNYRENOMÁLT LEGREGÉBBI **J. BOZIC** OSNJEKI ZUPANIJSKA 192. TEL. 229. MÜBUTOR!

Parkett-gyári I-a tűzifa 100 kgr.-ként 31 dinár. Nagyban vétel-tölyghulladék házhoz szállítva 31 dinár. J. Vujković i Drug Szobotica Tel. 6-69

Az Ön rádiója régebbi típus, amely már bizonyosan nem felel meg a követelményeknek. Látogasson meg bennünket, szakembereink megbecsülik készülékét, ellátják tanácsokkal, milyen készülékre van szüksége és mi régi készülékét megfelelő áron becseréljük. Ily módon egész kis költséggel megszerzi azt a készüléket, amelyre szüksége van. Kérje még ma ingyenes rádióárjegyzékünket, kérje alkalmi vételeinket tartalmazó jegyzékünket

Eltz hatosóvos rádió a jelenkor legjobb szobaantennás készüléke. Legtökéletesebb összeállítás és kivitel, mesterialan egyszerű, olyannyira, hogy minden gyermek is könnyűszerrel kezelheti. Gyorsan és tisztán veszi az állomásokat, batteria, akkumulátor és sav nélkül. Az egyetlen készülék, amely az összes európai állomásokat és számos tengerentúli állomást vesz keretantennával, tekercsesere nélkül, a hangszóróban a hangot eredeti szépségében adja vissza. — Kérje még ma ingyenes irodalmi ismertetőnket a »Radion«-ról és ne késlekedjék a rendeléssel.

Kustner i Ulmer, Zagreb

ELSŐ RÁDIÓÜZLET

Az ország legnagyobb kereskedelmi és szétküldési áruháza

Egy próbarendeletés mindenkit meggyőz, hogy a legjobb kötésű üzleti könyv a M-nervában kapható!

Jadransko Osiguravajuće Društvo
(Riunione Adriatica di Sicurtà — Adriaai biztosító társulat)

Alapított 1838-ban

Alaptőke 100.000.000 Lira ;
összes tartalékok: 588.509.545.73 Lira
(több, mint 1700 millió dinár).

Jugoszláviában 5 saját palota. Jugoszláviai központi igazgatóság Zagreb. Vojvodinai vezérigynökségek: Subotica, Novisad, Veliki Bečkerek; Főigynökségek a Vojvodinában: Sombor, Velika Kikinda, Vršac; ügynökségek minden községben foglalkozik a biztosítás következő ágazataival: élet-, tűz-, chomage-, betörés-, jég-, szállitmány-, baleset-, szavatosság- és autokasko biztosításokkal.

Subotica vezérigynökség Jelašićeva 5. — Tel. 393.

Elsőrendűen berendezett fűrészüzem a Dráva-bánságban két keretfűrésszel és minden más hozzávaló géppel, puha és keményfagyásra berendezve, keres

társat vagy finanszírozót

1—2.000.000 dinár tőkével haszonrészesedésre vagy kamatra. A tőke jelzálogilag biztosítható. Ajánlatok »Ságerwerk« jellegre a Jugosl. Rudolf Mosse D. D. Zagreb, Zrinjski trg 25 címre küldendők

Szőlőoltványok

amerikai alanyra ojtott, ellismert legjobb minőségben duggyökerezettel, gyökeres és sima vadvesszők minden fajban, valamint nemesített 2-3 éves gyümölcs és rózsafák megrendelhetők

Sévár László
mintaszőlő és szőlőoltvány telepéről
Petrovaradin (Majur) Postafiók 17
Lorakat Bakačeva ulica
Arleányok kívánatra ingyen!

"ALLEGRO"

egyesül egy készülékben a speciális élesztőkövet és a fenőszijat. Automatikus éleszt minden beretvát.

Mindennap kellően, fájdalom nélkül beretválkozhatik.

Több mint 600.000 darab használatban

Nikkelezve 210 dinár, feketére lakkozva 155 dinár

★
Mindennap kapható

Pénz

előcsönt kapnak gazdák földre, hosszabb és rövidebb időre. Amortizációs hitelt 30 éves lejáratra. Írásbeli felvilágosítást is díjtalanul ad. Azonnali elintézés. — Képviselek minden helységben kerestetnek.

Vardar Banküzlet Novisad
Željeznička (Vasut) u. 62

Frissen érkezett déli-gyümölcsök

Garantált egészséges

maróni 9 dinár,
mandarin 12 dinár,
datolya, füge, almeriai szőlő, narancs, citrom, kókuszdió, paradó, különféle fajtalmakstb. legolesobb napi árban kaphatók:

Kiss István
déligyümölcs-kereskedésben
SUBOTICA
Aleksandrova ul. Prokeš-ház
Alapítva 1897-ben

Megjött a tél, itt az

olesó fa

Kapható

Boška Vujica ulica 15.
36 dinárért aprítva házhoz szállítva

Kitűnő minőségű könnyű

RÓDLI
viszonteladásra utánvétellel
70.- dinár
több vételnél 65 dinár

Kovács Ferenc
Szobotica, Ciril Metod trg 20.

Tűzifa

Büek, gyertyán és tölgy felvágva és házhoz szállítva

100 kg.-ként 38.- dinár

Kölsz és a többi tűzifanemek a legolesobb napi árban; váonvétel nél nagy árkedvezmény.

J. ETVEŠ
vatelep
Sava Tekelja (Halasi) ut 23.

Stara Moravicán a BACSMESGUEI NAPLO részére hirdetéseket felvez

Lovas Mihály
bizományos

Virágai

gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha kárpis növényfajával nevelik őket.

Ára 12.50 és 22.- Din.

Szorgalmasan TOJOK aprószárnyasok nevelésére, hízatlásra és baromfi betegségek ellen utóelőkezelésben a KOKO baromfiipar Ára 10.-, 46.- és 112.- Din.

ZSÁK
 PONYVA ZSINEG
 legolcsóbban
AVRAM SCHIFF
 zsák- és ponyva-
 köleszövőnél
AFRIK, LÓSZÓR
 és **LÓTAKARÓK**
 gyári lerakata
HEVEDEREK
TÖMLÖK stb.
NOVISAD Telefon: 2403
 Telegr.: Jutešif
 Fiók: Beograd-Sava
 Kérjen árajánlatot!

1930
 év szenzációja
Szabados
 mőbutor
 Subotica
 Daničićev put 1

Előnyomdát
 legújabb rajzokkal, 1-a papíron
 legolcsóbban szállít
Bleier Armin
 előnyomda-berendezési gyára
 Senta, Sokolska ulica 5

Vizesuborka
 ecetes papíri a, savanyított
 káposzta és többféle főzelék.
 konzerv kapható 216

Kemény Dezső
 ecet- és konzerv gyárban
 Subotica, I. Vojnovičeva ulica 5

KINTORNA

Férfj: Te mondd nekem, hogy én részegen jöttem haza? Nézd a nyomoikat, olyan egyenes, mint egy mértani vonal...

Veszedelemes dög az őu kutyája... Mindig láncon tartja?
 — Igen, kivéve, mikor a villanyórát jönnek leolvasni...

Egy szubotica-i boltba, csodák csodája, belép egy vevő:
 — Alászolgája...
 A kereskedő a száájához emeli az ujját:
 — Pszt, halkabban! Alszik a személyzet!

— Maga nem hallotta ma éjjel azt a rettenetes vihart?
 — Nem, valamiről vitatkoztam a feleségemmel.

Vendég: Mégis csak disznóság, hogy egy fél-óraja nem kapom az ebédemet! Küldje ide az üzletvezetőt.
 Pincér: Sajnálom, uram, jelenleg éppen ebédelni ment a szomszéd vendéglőbe.

— Mondja, nem volna az egy örütség, egy nálamnál alacsonyabb szellemi nyővegy-lányt feleségül venni?
 — Nem, ez lehetetlenség!...

Lány: És nem fogsz soha elfelejteni, szerelmem?
 Fiu: Nem, már esomót is kötöttem a zsebendőmre.

— Hol vette ezt a remek új kalapot?
 — Tíz éve vettem. Hét évvel ezelőtt kivasalattam. Három évvel ezelőtt befestettem feketéce. Talvaly új szalagot tettem rá. Tegnap pedig kiserétem a kávéházban.

— Az én feleségem, ha későn jövök haza, a fejét rázza...
 — Az enyém is, csak hogy az én fejemet...

Az amerikai professzor előadást tart a maláriáról.
 — A malária ellen csak két orvosság van: kín és viski.
 — És hol lehet beszerezni? — kérdi az egyik tanítvány.
 — Kínint vagy viskit?
 — Maláriát.

— Tuggya komám, tegnap, mikor hazafelé gyűttem, beestem az árokba.
 — Sőtét vót?
 — Nem a Világos, de kilenc tívoggel.

Eladó
 Kiszomborban 100 hold elsőrendű
szántó föld
 vetéssel, felszereléssel, tanyaépü-
 letekkel együtt
 A birtok a Szegedre vezető köves ut
 mellett, a vasútállomástól 500 méterre
 fekszik.
 Felvilágosítással szolgál Vig Lajos Senta

Reumánál
 fog- és lejtájásnál,
 szaggatásnál, minden-
 fajta meghülésnél, az
 idegek és izmok fel-
 frissítésénél, test- és
 egészségápolásnál,
 gyorsan és biztosan ha-
 tó kipróbált háziszser a
mentholos
Oroszlán
sós borszesz
 Kapható, valódi béke-
 minőségben, eredeti le-
 pombált üvegekben
 minden gyógyszerár-
 ban, drogériában és
 jobb fűszerüzletben

Végre, végre...
 sokáig kereste, míg végre annyi kiábrándu-
 lás után megelégedésre megtalálta...
 Ha — benőzve a tükörbe — egyik na-
 pon már nem lezz megelégedve arcával,
 hátával, kezével — itt az ideje, hogy Fel-
 ler-féle Elza-krem-kenőcsöt használjon. Reg-
 gel és este kenje be ezzel az értékes kenőccsel
 — már a következő napon mutatkoznak a
 javulás jelei. A bőr légyabbá, puhává lezz,
 mint a bársony, fehér mint a liliom, eltűn-
 nek a szoplók, a bőrhámlás és a vörös át-
 tások a bőrön. A haj ápolására erős Fel-
 ler-féle Elza-hajnövesztőkenőcsöt használ-
 jon, mely megsűnteti a fejkorpát, hajhul-
 lást és tulkorai őszülést.

Postán 2 tégely az egyik, vagy mindkét Elza-kenőcsből
 egy tégely a pénz előzetes beküldése mellett portó-
 mentesen 40 dinár. Utánvétellel 50 dinár.

Elza-egészségi és szépségápoló szappan 7
 ésszállításban: liliomszappan, liliomkrem,
 tojássárga, glicerin, borax, kátrány és bo-
 rotva szappan.

A pénz előzetes beküldése mellett 5 darab tészessze-
 rintű Elza-szappan 52 dinár, utánvétellel 62 dinár.

Ápolja testét naponta Elza-készítményekkel.
 Elzadont kitűnő fogpaszta
 1 tubus 8 dinár 80

Ez segít!
 Kapható mindenütt. Ha lakóhelyén nincs rendelje
 meg közvetlenül
FELLER V. JENŐ gyógyszerésznél
 Subotica Donja, körpont 185.

Mi keresünk
 olyan értelmes, agilis és vállalkozó szellemű egyé-
 neket, kiknek módjukban áll egy új típusú REKORD
 gyorskötőgépet, 3650 dinár vételárért beszerezni, an-
 nak kezelését nálunk teljesen díjmentesen elsajátí-
 tani és azon a legkülönfélébb, mindennemű téli-
 nyári költőfürat saját otthonukban készíteni

A magánvendelőkn kívül a mi részünkre is
 szállíthat, mert mi minden gépvendőkkel írásbeli
 megállapodást létesítünk és készpénzfizetés ellené-
 ben vesszük át mindonkor a kész árut.

Ha élelmesekek vagytok és beszereztek ilyen gé-
 pet, akkor

ti kerestek
 játszva naponként legalább is 80—85 dinárt kész-
 pénzben, feltéve, ha 8 órát tényleg dolgoztok is,
 mert a kis gépecske magától nem köt. Anyagot mi
 szállítunk és az odaszállítás postaköltségeit is mi
 viseljük. Viszont ha ti szállítottok kész harisnyané-
 müt, akkor a szállítás költségei titeket terhelnek. A
 munkadíjat még az áru vétele napján azonnal pos-
 tautalványon küldjük s kívánatra újabb anyagot a
 további munkához. Természetesen csakis olyan
 személyek jöhetnek figyelembe, akiknek módjukban
 áll az ilyen kis gépecskét beszerezni.

Mit csinálnak azok, akik nem tudnak, vagy
 nem akarnak egy ilyen gépecskét beszerezni?

ők keresnek
 szépen tovább állást, vagy foglalkozást. Napról-
 napra vémi fogják a különféle újságokat, úgy, mint
 eddig is, hátul kezdik azokat olvasni a »Beültendő
 állások« rovatánál s meg fogják szépen állapítani,
 hogy rendkívül nehéz időköt élünk, nem lehet va-
 lamire való állást kapni, protekció nélkül meg-
 éppen nem és csak azt nem fogják megállapítani,
 hogy kár minden napért, ne számítsanak senkire és
 hogy itt csakis kizárólag saját maguknak kell sa-
 ját helyzetükön javítani.

Ingyenes tanfolyamunkra előzetes bejelentés és
 meghívásunk nélkül senki se jöjjön, mert a hely-
 szöke és az oktatónok nagymérvű elfoglaltsága miatt
 csakis a behívott jelentkezőket vagyunk képesek
 beosztani.

A „Rekord“ gyorskötőgépek
 kizárólagos vezérképviselősege:
Berényi Zsigmond
 Osiyek I. Krežmina ulica 13.
 A pályaudvar közvetlen közelében!

A Tip-Top-krém az arcot üdévé teszi

és azonkívül nem ártalmas az arcbőrnek. Minden dobozhoz külön használati utasítás van mellékelve. Egyes helyekre elárulások kerestetnek. Érdeklődők forduljanak Spórer Mór, Subotica céghez, a jugoszl. főképviselettel

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
2 pompás ujdonság! 2 nagy sláger!

LILIAN HARVEY

minden jelenetében kacagtató vidám története

Egy éjszaka Londonban

Lilian a huacut csibész, az örökké mosolygó ördög szerelmi kalandjai.

New-York

Szenzációs kalanddráma. Főszereplők:
ESTELLE TAYLOR, RICHARDO CORTEZ

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatagbúcsú és almaszócsészes adókat. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívással jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdezőkérdezőkhez válasszunk mellékletet

Gyakornokot felvesz 4 középiskolával Drogerija „Nada” Subotica. 221

Földműves-iskolát végzett, hosszú gyakorlattal rendelkező, kiscsaládu egyén gazdaságban állást keres bármikor belépésre Doktor István, Osijek, I. Polgradje 62. 162

Piatat, egészséges nő elmenne szoptatásadának. Beszél szerbül és magyarul. Címe: özv. Huszár Ferencné, Senta, Jezerska 9. 212

Megbízható komoly leány pénztárnoknői állást keres. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a kiadóba. 210

Cukrászsegéd háromévi praktisszal és egy 15-16 éves kiszolgálóleány felvételük. Central-cukrászda, Noviszad, Jevrejska 15. 203

Ügyes, szolid, szerbültudó kiszolgálóleányt felvesz Mignon cukrászda. 215

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÖVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 9987

Szalagfűrészgép vaskocsira szerelve, 5 HP petróleum motorral eladó. Üzemben megtekinthető. Pallas gépraktár, Subotica. 14809

Gyapjufonalat kötődék részére minden minőségben és vastagságban azonnal és olcsón szállít Karl Prelog, Ljubljana, Gospodska ulica 3. 12128

Prima rőtiszteát, valamint szobafutószettet, mindenemű tűzfát ajánl Fr. Lippert, szóna- és fakereskedés, Osijek I., Desatičina 19. Kérjen árjegyzéket. 12529

Zepfir, Rekord-fa- és szentüzelésű kályhák, Elite-űrhelyek zománczott, nikkelozott és fekete kivitelben kaphatók. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Máz a Topnička ul. 18. alatt eladó. — Érdeklődni csakis Simončićnél. 56

Jéggyári berendezések szállítást, felszerelést legújabb világabszabódelom szerint vállalja Weisz János utóda, műszaki vállalat, Subotica. 146

Fajnyalak kaphatók a kraljevregi faj- és haszonnyultelepen. 156

Keresek megvételre néhány törzs, csak fajtisza Rodzlang fehér Leghorn és élő állatot. Kolozs Róbert, Velika Kikinda. 131

Eladó egy használt kredenc, teljesen jó pléhajtó és több más bútordarab. — Cím a kiadóban. 14721

20%-os korombónokot legmagasabb áron vásárol Pučka Štedionica, Osijek. 14860

Fűrészelt békéltetőt 1 méter hosszban 100 mázsánál magasabb áron vásárol 1800 dinár, rőzsaburgonyát métermázsánál 60 dinárért szállít vagontelekben Danilo Ivkov, Szta-pár (Bácska). 14821

VÁROSI MOZI

Csütörtök—vasárnap
Kettős műsor!

Rettenetes Iván (Tatár vér)

A legnagyobb orosz film, ami eddig készült. — Főszereplő:

Leonidov

a moszkvai Hudožestvenij színház tagja

CHAPLIN a dzsungelben

Komédia — Játasa Čid Chaplin

3 lóerős benziamotor eladó. Wilhelm nyomda, Bácska Topola. 170

Eladó 1906-beli 10 lóerős Drössler gyári magánjáró, hozzávaló 54 collos Umrathecséplővel és egy 18 HP Asztra szívógázmotor Rózsa Andrásnál Senta, Frankopanova 19. 138

Gőzalkalmazó műhelyek, Üzemben, modern apparátusokkal felszerelve, jó bevételre, teljesen bevezetve, két vidéki városban, a legforgalmasabb helyeken, halálra miat eladók Özv. Bürger Kosztáné, Veliki Beeskerék. 135

Eladó szőlőmalom-berendezés, 40" őrleő felszerelve, 60 HP repülőgép motor, 80 HP négyhengeres gázmotor. Kocsis István gépész, Stari Becej, Kraljević Marko ulica 113. 57

Ház, VII, Šabačka ul. 36. alatt, 2 szoba, konyha, istállószerű szabadkiszárló eladó. Érdeklődni VII, Hadžićeva ul. 3. 205

Hálószoba és konyhaberendezés olcsón eladó. Madžarska ul. 21. 202

Uzleti állványok eladók. Érdeklődni Pallasnál, Trg Sloboda 5. 219

Magyar Gazdasági magánjáró cséplőgarnitúra teljes felszereléssel eladó. Keiper Lajos, Feketić. 220

Modern kölcsonknyvtár Állandó könyvujjdonságokkal előfizetés egy óra 15 dinár, naponta egy könyv kapható. Heumann könyvkereskedésében, Subotica, Karadiordjevi trg 12. 214

KÜLÖNFÉLE

Olcsóbb mint bárhol, csakis Földes Samu ruhafabrikájában, Subotican Rudics ucca gümölcspiac (saját ház). Férfi öltöny 360 dinártól, férfi télikabát 350 dinártól, gyermekruha 150 dinártól, női télikabát 325 dinártól, borkabát 850 dinártól, elegáns raglán 600 dinártól, plüsbéléses sálgaléros, rövid angol bunda 800 dinártól és városi bunda 1400 dinártól. Nagy választék felöltőkben, trenccoktokban, utazóbundákban (kocsira, autóra) gyermek télikabátokban. Tessék meggyőződni. Ugyeljen a címre. 12308

Piros rózsasaját kezében közvetlen a barátok temploma mellett kifűrészt készített kihordásra is. Elbéd 4 tál étel és kenyér 10 dinár, vacsora 6 dinár. Abonensék felvételnek. Reitz üzletvezető. 14743

Vasutállomással szemben levő ház, vendéglővel és szállodalovadó. Cím: Forrai, Hotel „Sumadija”, Veliki Beeskerék-Becej. 15122

Kiadó lakások Szomborban. Azonnalra: Apatinska ulica 4. szám 2 szoba, konyha, éléskamra havibér 400 dinár, Dalmatinska ulica 3. szám 2 szoba, konyha, éléskamra, havibér 400 dinár, február 1-re: Bezdanski put 40. szám. alatt 3 uccai szoba, konyha, éléskamra, havibér 800 dinár, Bezdanski put 40. szám alatt 3 udvari szoba, konyha, éléskamra, havi bér 500 dinár. Bővebbet Lederer Leonál, Szombor. 15287

Hotel „Amerika” Szentán tiszta szobák, jó koszt, legjobb italok. Fürdő mindennap. 14823

2 szobás garzonlakás utcai emeleten orvosi rendelőnek vagy irodának kiadó Sugár Manónál. Telefon 47. 163

Gyárosok és nagykereskedők figyelmébe. A város központjában kiadó február 1-re nagy udvari emeletes gyárhelyiség, villany-, gáz- és vízvezetékkel ellátva. — Cím a kiadóban. 15167

Egészséges lakás két szoba, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Ugyanott berendezési tárgyak elköltséges miatt birtoktalan olcsón eladók. Cím: Subotica, Parčićeva ulica 15., a villanyteleppel szemközti ucca. 196

Örökre adná egy szegény anya 4 éves kisfiát, mivel körülményei őt Amerikába kényszerítik. Cím a kiadóban. 119

Elveszett vasárnap, 5-én reggel egy fekete pénztárca fényképekkel, iratokkal és lapokkal. Kérjük a b. megtaláló adja le a reá nézve értéktelen tárcát vagy a kiadóban, vagy a villanytelep portánál. 201

Különböző uccai butorozott szoba január 15-re kiadó. VII, Hadžićeva ul. 4. 221

Kiadó a beltéren csinosan butorozott szoba, esetleg furdőszoba használatlalt egy vagy két személy részére. Cím: Reich, Ciril Metod trg 3.

ZOROBÁN ÉS BAROSZEBER
eladandó világgyártmányokat, részletekért forduljanak a
LONDON BAZAR
BOMBOR
Kérjen ismertetőt!

LEVELEZÉS

Babaklinika, mindenféle babajavitást olcsón és azonnal elkészít. Pašićeva ul. 6. 13562

Egyedül nem élet az éleli Hölgyeim, most csak annyit: magas, jóméjű, harmincas, ingatlanos és nagy jövedelemmel rendelkező férfi vagyok. Személyi tekintetben és főleg lelki finomságát illetőleg válogatok, anyagi igényem nulla. Bizalmas válaszokat kérek „Nem élhetek szeretet nélkül a kiadóba. 190

Szerelem, ha az új évvel új élet és boldogság költözne otthonomba. Egyedülálló, csinos, övegyasszony vagyok, mások megállapítása szerint kedves és vonzó külsővel. Vagyonom kétszázholdas, tehermentes földbirtok, anyagiak tehát nem okoznak gondot, annál inkább az egyedüllét, a ridog magány. Leveleket „Szerény és házias” jellegre a kiadóba kérem. 189

HÁZASSÁG

Bácskai földbirtokosleány férjhezmenne ötszázholdas gazdasággal. Címét, fényképét elküldi Sebestyén, Budapest, Király utca ötvenegy.

MODERN

uri- és hálószoba, konyha és előszoba, csillárok stb. elköltséges miatt jutányos áron eladók Bővebbet REICH Ciril Metod trg 3.

Mignon

Inzultorias Sándor cukrászdájában Szalonca orka (stanolcs) kg-ja 30 dinár Sütémény drb-ja 2 dinár Valamint litván torták olcsón kaphatók Subotica, Strossmajerova ul. 22 szám, Haliplac

Butorokat,

portálokat, üzletherendelőket a legolcsóbb áron készit és javit Rizsányi Pál asztalos Jugovieva ul. 6. A Kakas-iskola mellett 14587

Boldog házassághoz is kell pénz. Vegyen Gyetvainál sorsjegyet, biztosan nyer. 14116

Sebestyén Imre törv. bejegyzett irodája Budapest. Király ucca ötvenegy legdiszkrétebben eredményesen közvetít házasságokat. (Válaszra 4 dinár bélyeg küldendő). 185

FOGLALKOZÁS

Piacérgyaüzés keres és elhelyez mindennemű kávéházi, szállodai és privát személyzelet. Freudenfeld Vilmos ügynök, Pancsevó. 14465

Szögöd, szakmabeli, komoly és gyakorlott munkaerő, kerestetik megfelelő fizetésel. Ljubinko Drndarski „Pravda” könyv- és papírkereskedése, Veliki Beeskerék. 91

Mólmártanemot keresek. — Teljes ellátást, ruhát adok. Fanoncidő meggyezés szerint. Keller József, motormalma Krnjaja, Bačka. 112

Szoptatásadának ajánlkodom azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 171

Fodrásznőt, elsőrendű ondolót, hosszabb gyakorlattal keresek azonnali belépésre kedvező fizetési feltételekkel. Ajánlatok Salon Flieger, Sarajevo, Kralja Petra 24. 181

Himzűleányokat felvesz Merkur harisnyagyár, Dančićev put. 183

Intelligentes deutschem Fräulein sucht Stelle zu einem Kinde. Anträge erbeten unter No. 151. 151

Főmólnári állást keres technikus-főmólnár, aki a malomszerelésben és átalakításban tökéletesen járatos, kitűnő szakember, huszévi főmólnári gyakorlattal. Meghívásokat Balogh D. főmólnár, Gjurjevac címre kérek. 194

Rádiószerelet, szakképzett keresünk azonnali belépésre. Ajánlatok az eddigi működés megjelölésével a kiadóhivatalba küldendők „Rádiószerelet” jellegre. 89

Képzésszerelet, önálló, elsőrangú munkaerőt jó fizetéssel keres Josip Grünhut i Sinovi műbutorgyár, Osijek. 129

Jövedelmese papírgyártó betettség miatt működő társaság keres 50-60.000 dinártól. Érdeklődni Lipšić és Lampel cégnél, Subotican. 216

Ajándék óra

Ismételtelen figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPÓKRÉM

dobozban van egy betű. Ha a betűkből az

JÓDOLKREEM

szót összeállítja, vagy 120 darab egyes betűt behatárol, kap ezért jutalmul egy szép órát

Prva Jugoslavenska Kemica Fabrika d. d. Novisad